

העותר: ח"כ אראל מרגלית

ע"י ב"כ עו"ד אלעד מן ו/או עו"ד יובל יועז
מרח' מנחם בגין 7 (בית גיבור ספורט, קומה 13) רמת גן
טל': 03-6114485; פקס: 03-6114486
דוא"ל: yoaz.adv@gmail.com; elad@man-law.com

- נ ג ד -

המשיבים:

1. הממשלה ה-34 של מדינת ישראל
2. ראש הממשלה ושר התקשורת, בנימין נתניהו
ע"י פרקליטות המדינה, משרד המשפטים
רחוב צלאח א-דין 29, ירושלים
טל': 02-6466603; פקס 02-6466678

3. סיעת "הליכוד" בכנסת ה-20

4. סיעת "כולנו" בכנסת ה-20

5. סיעת "הבית היהודי" בכנסת ה-20

6. סיעת "ש"ס" בכנסת ה-20

7. סיעת "יהדות התורה" בכנסת ה-20

8. היועץ המשפטי לכנסת, עו"ד איל ינון

ע"י הלשכה המשפטית, הכנסת, ירושלים
טל': 02-6408479; פקס: 02-6753495

9. היועץ המשפטי לממשלה, עו"ד יהודה וינשטיין

ע"י פרקליטות המדינה, משרד המשפטים
רחוב צלאח א-דין 29, ירושלים
טל': 02-6466603; פקס 02-6466678

עתירה למתן צו על-תנאי

ובקשה למתן צו-ביניים ולדיון דחוף בעתירה

בית המשפט הנכבד מתבקש להוציא מלפניו צו על-תנאי המופנה כלפי המשיבים והמורה להם להתייצב וליתן טעם, כמפורט להלן:

א. מדוע לא יודיעו המשיבות 3 ו-4 כי סעיף 63 להסכם הקואליציוני שנחתם ביניהן ביום 29.4.2015, המעניק למשיב 2 בתפקידו כשר התקשורת שיקול דעת מוחלט ובלתי מבוקר, בטל ואין לו כל תוקף מחייב, נוכח היותו בלתי חוקי ונוגד את תקנת הציבור.

ב. מדוע לא יודיעו המשיבות 3 ו-5 כי סעיף 65 להסכם הקואליציוני שנחתם ביניהן ביום 7.5.2015, המעניק למשיב 2 בתפקידו כשר התקשורת שיקול דעת מוחלט ובלתי מבוקר, בטל ואין לו כל תוקף מחייב, נוכח היותו בלתי חוקי ונוגד את תקנת הציבור.

ג. מדוע לא יודיעו המשיבות 3 ו-6 כי סעיף 98 להסכם הקואליציוני שנחתם ביניהן ביום 4.5.2015, המעניק למשיב 2 בתפקידו כשר התקשורת שיקול דעת מוחלט ובלתי מבוקר, בטל ואין לו כל תוקף מחייב, נוכח היותו בלתי חוקי ונוגד את תקנת הציבור.

ד. מדוע לא יודיעו המשיבות 3 ו-7 כי סעיף 88 להסכם הקואליציוני שנחתם ביניהן ביום 29.4.2015, המעניק למשיב 2 בתפקידו כשר התקשורת שיקול דעת מוחלט ובלתי מבוקר, בטל ואין לו כל תוקף מחייב, נוכח היותו בלתי חוקי ונוגד את תקנת הציבור.

ה. לחילופין, מדוע לא יכריזו המשיב 8 ו/או המשיב 9, איש לפי סמכותו וכוחו, כי סעיפים אלה בהסכמים הקואליציוניים העומדים בבסיס הקמת המשיבה 1, בטלים ואין להם כל תוקף מחייב, נוכח היותם בלתי חוקיים ונוגדים את תקנת הציבור.

עתירה לצו ביניים

בית המשפט הנכבד מתבקש להוציא מלפניו צו-ביניים שיקבע כי עד להכרעה בעתירה זו, לא ייזום המשיב 2 בתפקידו כשר התקשורת כל יוזמה מדינית, רגולטורית או חקיקתית בתחום התקשורת, ולא יעשה שימוש בהוראת הסעיף המחייבת את הסיעות השותפות לקואליציה לתמוך באופן אוטומטי ביוזמות מעין אלה, ובמיוחד בנושאים התלויים ועומדים, שבהם כבר החלו להתקיים תהליכי שינוי חקיקה, והכוללים בין היתר את עניין תאגיד השידור הציבורי, תיקונים לחוק הרשות השנייה לעניין פיצול שידורי ערוץ 2 ("חוק הפיצול"), קידום איחוד הרגולטורים של השידור המסחרי ("ברית המועצות") ועניינים נוספים כמפורט להלן בעתירה זו. זאת, נוכח העובדה שמאזן הנוחות בענייננו נוטה

בבירור לטובת העותר, ובמטרה שלא לסכל את ההכרעה השיפוטית של בית המשפט הנכבד בעתירה זו, הכול כפי שיפורט להלן.

בקשה לקיום דיון דחוף

העותרת מתכבדת לבקש מבית המשפט הנכבד לקבוע דיון דחוף בעתירה, כדי לאפשר מתן סעד אפקטיבי במסגרתה. זאת, נוכח העובדה שהמשיב 2, ראש ממשלת ישראל, משמש במקביל גם כשר התקשורת במשיבה 1. בתפקידו זה הוא פועל בשדה דינאמי וסוער, שבו מתקבלות החלטות מבניות, רגולטוריות ומדיניותיות כמעט מדי יום ביומו. פעולתו הנמשכת של המשיב 2 בתפקידו כשר התקשורת, על יסוד ההסכמות שנחתמו בין סיעות הקואליציה, המעניקות לו כוח מוחלט ובלתי מבוקר בתחום פעולה וחקיקה מרכזי זה, פוגעת בתקינות הממשלית, באיזונים והבלמים הראויים במשטרנו הדמוקרטי, והיא מחייבת בחינה שיפוטית דחופה.

תמצית העתירה

"לא יוכל הפקיד שלא לעיין כלל בבקשת האזרה, או לעיין בה שטחית – ולזרוק אותה הסלה. שומה עליו, על פקיד המדינה, לעיין בכובד ראש בכל בקשה המובאת בפניו, עד כמה שהיא נתונה בתחום סמכותו, ולהחליט בה: (א) בהתחשבו עם כל מסיבות העניין, (ב) בהתחשבו אך ורק במסיבות העניין גופו".

(בג"ץ 35/48 ברסלב בע"מ נ' שר המסחר והתעשייה, פ"ד ב 330, 334)

1. בחרנו להביא בראש דברינו את הציטוט שלעיל, הלקוח מאחד מפסקי הדין הראשונים והמכוננים בתולדות המשפט הישראלי. ולא בכדי. חובתו של פקיד, נציג הממלכה, ויהא זה הזוטר שבפקידים, להפעיל את שיקול דעתו, ולא אך להפעילו אלא באופן ענייני, ראוי ומהותי, היא יסוד מוסד במשפט המינהלי. ואם זוהי חובתו של הזוטר שבפקידים, מקל וחומר שחובה זו מוטלת גם על אלופים, שועים **ושרים**. חובת הפעלתו של שיקול דעת בכל עניין ועניין, והאיסור להתפרק משיקול דעת זה, הם העומדים בלבה של עתירה זו.

2. אלא שחובה פשוטה זו, שהיא יסוד לכל נושא תפקיד ציבורי שהוא, ובוודאי לנבחרי הציבור הבכירים, שבהחלטותיהם ובשיקול דעתם הם מהווים פרנסים על הציבור, נותרת ריקה, מעוקרת ובלתי ממומשת באחד מתחומי הפעולה שבהם פועלת הממשלה – הוא תחום התקשורת. ההסכמים הקואליציוניים שנחתמו ערב הקמת ממשלת ישראל ה-34, בין סיעת הליכוד, היא סיעתו של ראש הממשלה, המשיב 2 לעתירה, לבין יתר הסיעות השותפות עמה

לקואליציה, הן המשיבות 4-7 לעתירה, כוללים סעיף מיוחד, המעניק לשר התקשורת חופש פעולה מוחלט ובלתי מבוקר בקביעת מדיניות הממשלה ובהכוונת חקיקת הכנסת בתחום התקשורת (להלן: "סעיף התקשורת").

3. על-פי ההסדר, מתחייבות סיעות הקואליציה לתמוך בכל יוזמה בתחום התקשורת ששר התקשורת יתמוך בה, ולהתנגד לכל יוזמה או הצעת חוק בתחום זה ששר התקשורת יתנגד לה. ההתחייבות הזו כוללת בחובה הן מחויבות גורפת של השרים לעמדת שר התקשורת בישיבות הממשלה, והן מחויבות גורפת של השרים לעמדת שר התקשורת בוועדות השרים, ובכלל זה ועדת השרים לענייני חקיקה. על התחייבות זו חתמו סיעות הקואליציה מבלי שהן יודעות כלל מה טיבה של המדיניות בתחום התקשורת שאותה מבקש לקדם שר התקשורת **ואם ידעו, הרי שעניין זה לא פורט ולא צורף להסכמים הקואליציוניים בניגוד מפורש לדין ולקביעות בית משפט נכבד זה**. בניגוד לתחומי פעולה ממשלתיים אחרים, שלגביהם ההסכמים הקואליציוניים וקווי היסוד של הממשלה ה-34 מצהירים על מדיניות מוגדרת ומפורטת – בתחום התקשורת חתמו סיעות הקואליציה על "ציק פתוח" או שמא נאמר "כרטיס ריק" (carte blanche) לטובת שר התקשורת, ובו התחייבות ללכת אחריו בכל דרך שיובילם, תהא אשר תהא.

4. העותר יטען כי ההסדר המעוגן בסעיף זה הוא בלתי חוקי ונוגד את תקנת הציבור. לא זו בלבד שסיעות הקואליציה מתפרקות מחובתן ומחובתם של נציגיהן בממשלה ובכנסת להפעיל את שיקול דעתם בכל עניין ועניין ובכל מקרה ומקרה לטובת האינטרס הציבורי, לא רק בדרך של בחינת הצעותיו ויוזמותיו של שר התקשורת, אלא גם בדרך של הצעה וקידום יוזמות ראויות ונחוצות משלהן, הרי שבנוסף מתאיין כלי בקרה מרכזי על כוחו של היחיד. והיחיד, במקרה זה, הוא המשיב 2, ראש ממשלת ישראל, האוחז גם בתפקיד שר התקשורת. לפחות בתחום פעולה זה, הוא אוחז בידיו כוח מוחלט. וכדברי הלורד אקטון, "כוח משחית. כוח מוחלט משחית באופן מוחלט".

הצדדים לעתירה

5. העותר הוא חבר כנסת ישראל, מסיעת "המחנה הציוני", המשמשת סיעת האופוזיציה הראשית בכנסת ה-20, המכהנת כעת.
6. המשיבה 1 היא ממשלת ישראל, המכהנת מיום 14.5.2015.
7. המשיב 2 הוא ראש ממשלת ישראל, האוחז במקביל גם בתפקיד שר התקשורת בממשלה. הוא אף עומד בראש מפלגת "הליכוד", שסיעתה בכנסת היא המשיבה 3.
8. המשיבות 3-7 הן סיעות הקואליציה, שחבריהן מכהנים בכלל התפקידים במשיבה 1.

9. המשיב 8 הוא היועץ המשפטי לכנסת, האחראי על קיומו של שלטון החוק ברשות המחוקקת, כנסת ישראל, ובמתן ייעוץ משפטי לאורגנים השונים בבית המחוקקים.

10. המשיב 9 הוא היועץ המשפטי לממשלה, האחראי על מיצוי האינטרס הציבורי בקיומו של שלטון החוק במדינת ישראל בכלל, וברשויות השלטון בפרט.

העובדות

11. ביום 17 במארס 2015 התקיימו בחירות כלליות לכנסת ה-20. לאחר שהתבררה חלוקת המנדטים קיבל יו"ר הליכוד, מר בנימין נתניהו, מידי נשיא המדינה, מר ראובן ריבלין, את המנדט לנסות ולהקים ממשלה.

12. ביום 14 במאי 2015 החלה לכהן בישראל הממשלה ה-34, בראשות מר נתניהו ובהשתתפות סיעות הליכוד, "כולנו", "הבית היהודי", ש"ס ויהדות התורה.

13. ערב הקמת הממשלה, ובתום מו"מ שארך מספר שבועות, נחתמו הסכמים קואליציוניים בין סיעת הליכוד לבין הסיעות "כולנו", "הבית היהודי", ש"ס ויהדות התורה.

-- ההסכם הקואליציוני בין סיעת הליכוד לבין סיעת "הבית היהודי" מיום 7.5.2015 מצורף לעתירה זו ומסומן א' --

-- ההסכם הקואליציוני בין סיעת הליכוד לבין סיעת "יהדות התורה" מיום 29.4.2015 מצורף לעתירה זו ומסומן ב' --

-- ההסכם הקואליציוני בין סיעת הליכוד לבין סיעת "כולנו" מיום 29.4.2015 מצורף לעתירה זו ומסומן ג' --

-- ההסכם הקואליציוני בין סיעת הליכוד לבין סיעת "ש"ס" מיום 4.5.2015 מצורף לעתירה זו ומסומן ד' --

14. בין סיעות הקואליציה סוכם כי מר נתניהו יכהן, בנוסף לתפקידו כראש הממשלה ולתפקידו המיניסטריאליים האחרים, גם בתפקיד שר התקשורת.

15. לא זו בלבד, אלא שבכל אחד מן ההסכמים הקואליציוניים שנחתמו בין סיעת הליכוד לבין הסיעות השותפות בקואליציה, נכלל סעיף חריג, המפקיע הלכה למעשה מידי כלל חברי הקואליציה כל שיקול דעת באשר למהלכיו של מר נתניהו בתחום התקשורת.

16. למען הנוחות, נביא את נוסחו של הסעיף המדובר:

"הנהגת רפורמות בשוק התקשורת"

הממשלה תנהיג רפורמות מקיפות בשוק התקשורת. סיעת הליכוד [...] ויתר הסיעות המצטרפות לקואליציה מתחייבות לתמוך ברפורמות הללו. כמו כן, סיעות הקואליציה וחבריהן, לא יתמכו בהצעות חוק בתחום התקשורת בלא אישור שר התקשורת. סיעות הקואליציה וחבריהן יתנגדו לכל יוזמה ו/או הצעה בתחום התקשורת, ששר התקשורת יתנגד לה".

17. סעיף התקשורת נכלל כאמור בכל אחד מההסכמים הקואליציוניים שנחתמו בין הליכוד לבין הסיעות השותפות (סעיף 65 להסכם הקואליציוני בין הליכוד לבין "הבית היהודי" מיום 7.5.2015; סעיף 88 להסכם הקואליציוני בין הליכוד לבין "יהדות התורה מיום 29.4.2015; סעיף 63 להסכם הקואליציוני בין הליכוד לבין "כולנו" מיום 29.4.2015; סעיף 98 להסכם הקואליציוני בין הליכוד לבין "ש"ס" מיום 4.5.2015).

18. ביום 18 במאי 2015, שיגר העותר מכתב ליועץ המשפטי לממשלה ובו ציין מספר עניינים המקימים קושי של ממש לטעמו בקשר לתפקודו של המשיב 2 לעתירה, כשר התקשורת והמעבידים על יכולתו לשמש בתפקיד זה. בין שאר עניינים אלו הוזכרו פיטוריו של מנכ"ל משרד התקשורת, מר אבי ברגר, האופן והנסיבות שבהם נעשו, החלטתו של המשיב 2 בעניין ערוץ 10 שאף הובאו בפני בית משפט נכבד זה לאחרונה וכן ניגוד העניינים שקיים לו בשל קשריו של המשיב 2 עם מר שלדון אדלסון, בעליו של העיתון "ישראל היום", של העיתון "מקור ראשון" ושל אתר האינטרנט NRG.

-- מכתבו של העותר הממוען אל היועץ המשפטי לממשלה מיום 18.5.2015 מצורף לעתירה זו ומסומן ה' --

19. ביום 20 במאי 2015 שיגר העותר מכתב נוסף ליועץ המשפטי לממשלה, ובו ביקש ממנו לפעול לחשוף את הסדרי ניגוד העניינים הנוגעים לייצוגו של המשיב 2 בידי משרד שמרון, שגם לו נודעו אינטרסים ונגיעות לשוק התקשורת.

-- מכתבו של העותר הממוען אל היועץ המשפטי לממשלה מיום 20.5.2015 מצורף לעתירה זו ומסומן ו' --

20. ביום 10 ביוני 2015 שיגר העותר מכתב ליועץ המשפטי לממשלה ולמבקר המדינה, ובו דרישה לחקור את פעולותיו של ראש הממשלה, המשיב 2 לעתירה, בכובעו כשר התקשורת. זאת, בעיקר

בקשר עם הדרישות הכספיות שהציב המשיב 2 בשעות האחרונות שבהן החזיק בידיו את סמכויותיו של שר האוצר, בפני ערוץ 10, באופן שעלה ממנו החשש כי מדובר במהלך שעניינו לסכל או לכל הפחות להקשות על כניסת משקיעים חדשים שיצילו את הערוץ מסגירה.

-- מכתבו של העותר הממוען אל היועץ המשפטי לממשלה ולמבקר המדינה מיום 10.6.2015 מצורף לעתירה זו ומסומן ז' --

21. לבסוף, ביום 28 ביוני 2015 פנה העותר אל כלל ראשי הסיעות השותפות בקואליציה, וכן ליועץ המשפטי לממשלה וליועץ המשפטי לכנסת, במכתב ובו דרישה להודיע במפורש ובכתב על בטלותו של סעיף התקשורת בהסכמים הקואליציוניים שנחתמו בין הסיעות.

-- מכתבו של העותר הממוען אל כלל ראשי הסיעות השותפות בקואליציה, ליועץ המשפטי לממשלה וליועץ המשפטי לכנסת מיום 28.6.2015 מצורף לעתירה זו ומסומן ח' --

22. משלא נענה העותר לפניית אלה, ולמצער משלא קיבל מענה המניח את דעתו, לא נותר בידו של העותר אלא לפנות בעתירה זו לבית המשפט הנכבד.

הטיעון המשפטי

א. תפקידו של איש הציבור

23. איש הציבור פועל בשם צבר גדול של אינטרסים. הוא חבר מפלגה, ולכן מחויב למצעה ולאידאולוגיה שלה; הוא עשוי לראות עצמו מחויב להעניק גיבוי לעמדותיו של יושב-ראש מפלגתו, בבחינת מצוות אנשים מלומדה; הוא נתון בצבת של אינטרסים פוליטיים, בריתות עם בעלי-ברית וצרכים פוליטיים-קואליציוניים כיד הדמיון הטובה, עד מעבר להררי האופק. אך מעל לכל, על איש הציבור לזכור בכל צעד בהילוכו במרחב הציבורי, כי בראש ובראשונה הוא נאמן הציבור. חב הוא, ראש וראשון, בחובת אמונים כלפי הציבור. לא רק הציבור שהצביע למענו בקלפיות, אלא הציבור כולו. איש הציבור הוא פרנס על הציבור. עליו להגות בטובת הציבור בהתעוררו בכל בוקר, ולהמשיך להגות בדרכים להיטיב דרכי השלטון לטובת האינטרס הציבורי עם הניחו את ראשו על הכר בערבו של יום. את זאת אל לו לשכוח ולו אף לרגע קט. דברים אלו יפים שבעתיים, כאשר מוטלת עליו סמכות ביצועית וכאשר הוא מופקד על תחום שלטוני מסוים – כמי שהושם בידו פיקדון מטעם הציבור.

24. כדבריו של השופט (כתוארו אז) אהרן ברק, "איש הציבור הוא נאמן הציבור. לא לעצמו הוא פועל, אלא למען אינטרס הציבור הוא פועל" (בג"ץ 669/86 רובין נ' ברגר, פ"ד מא(1) 73, 78).

האינטרס הציבורי הוא זה שאמור להנחות בכל עת את פעולתו של איש הציבור. נזכור נא אמת פשוטה ויסודית זו בבואנו להתמודד עם הסוגיה שלפנינו, ויהא הציווי החל על איש הציבור, לשמש נאמן הציבור בכל דרכיו, לנגד עינינו עת נבחן את הסדרי ההסכמים הקואליציוניים הנתונים לבחינה.

ב. הסכמים קואליציוניים כשרים

25. הסכם פוליטי הוא הסכם בין מפלגות, סיעות בתוך מפלגה, מועמדים למשרות ציבוריות או בעלי משרות ציבוריות, הנוגע למדיניות השלטון, למבנהו ולדרכי הפעלתן של סמכויות שלטוניות (בג"ץ 1635/90 ז'רז'בסקי נ' ראש הממשלה, פ"ד מה(1) 749, 836 (1991)). דוגמה מובהקת להסכם פוליטי הוא הסכם קואליציוני, הנעשה בדרך כלל לאחר הבחירות, והקובע חלוקת תיקים בממשלה בין המפלגות השותפות להסכם, התוויית קווי פעולה מדיניים, אופן הפעלתן של סמכויות ביצוע ואופן הפעלתם של הליכי החקיקה והפיקוח הפרלמנטרי על הרשות המבצעת (נילי כהן, **ההסכם הפוליטי**, המשפט א (תשנ"ג) 59).

26. בהסכם קואליציוני, הנעשה לרוב לאחר הבחירות לכנסת, מסכימות כמה מפלגות על שיתוף פעולה בנייהן להקמת קואליציה. בהסכם נכללים פרטים, לגון התוויית קווי פעולה מדיניים, כלכליים וחברתיים (אמנון רובינשטיין וברק ומדינה, **המשפט הקונסטיטוציוני של מדינת ישראל**, הוצאת שוקן, עמ' 787).

27. אין חולק כי הסכמים פוליטיים, לרבות הסכמים קואליציוניים הנחתמים בשלב המו"מ להקמת ממשלה, מהווים "מכשיר מקובל בישראל", שכן הם משמשים "מסגרת להסכמה פוליטית בין מפלגות" (בג"ץ 910/86 **רסלר נ' שר הביטחון**, פ"ד מב(2) 443, 507). "ההסכם הפוליטי כביטוי בהסדרים הקואליציוניים בין סיעות הכנסת, הנערך לקראת כינונה של ממשלה, הוא במידה רבה פועל יוצא של מבנה השלטון ושל שיטת הבחירות שלנו" (בג"ץ 1601/90 **שליט נ' פרס**, פ"ד מד(3) 353, 358). "ההסכם הפוליטי הופך למכשיר פוליטי-משפטי חיוני, אשר במשטר החוקתי שלנו נודעת לו חשיבות רבה בגיבוש המהלכים הפוליטיים" (שם, 363).

ג. הפקעת שיקול הדעת – פסלות ההסכם הפוליטי

28. מושכלות ראשונים הן, כי התחייבות הנכללת בהסכם פוליטי, באשר לאופן הפעלת הסמכות, דינה להיפסל, אם היא שוללת מבעל הסמכות הלכה למעשה את החופש להפעיל שיקול דעת ולשקול גם שיקולים אחרים, זאת, לאור האינטרס הציבורי בשמירת חופש הפעולה של בעל הסמכות. כך, גם באשר להתחייבות בין סיעות הקואליציה לפעול לחקיקתן ו/או למניעת

חקיקתן של הוראות שונות, כאשר מדובר בהתחייבות "אוטומטית", תוך שלילת כוחם של חברי הכנסת להפעיל שיקול דעת לבחינתה של כל הצעה לגופה.

29. כד, נקבע כי הסכם פוליטי אינו מחייב את הרשות המינהלית בעת הפעלת סמכויותיה ואינו

כובל את שיקול דעתה (עניין ז'רז'בסקי); כי "יישום הסכם פוליטי מחייב הפעלת שיקול דעת פרטני, המחויב בכל כללי המשפט המינהלי" (הנחיית היועץ המשפטי לממשלה 1.1801, "יישום הסכמים פוליטיים בעלי משמעות תקציבית", סי' 2). שהרי, "הסכמים אלה נערכים על ידי אנשי ציבור, שהופקדו על ידי הבוחרים על ניהול מערכות החקיקה והשלטון; מכאן, כי ההסכמים לא נועדו להסדיר נושאים שעניינים אינטרס פרטי או אישי" (עניין שליט, 359).

30. ועוד, תוקפו של הסכם פוליטי נגזר מעקרונות היסוד של המשטר. אותם עקרונות עצמם, הנותנים תוקף להסכם הפוליטי, הם גם הקובעים כי ההסכם לא יתפוס, אם כריתתו, תוכנו, מטרתו או המשך ביצועו סותרים את תקנת הציבור: "כוחו המחייב של ההסכם הפוליטי נשען על תקנת הציבור. משנופלת משענת זו, נופל עמה כל ההסכם הפוליטי" (עניין ז'רז'בסקי, 845).

31. לפיכך, בית המשפט העליון קבע כי הסכם קואליציוני הכולל "הסכמה כללית והחלטית מראש, לשנות חקיקה אך ורק כדי לבטל את תוצאותיה של הכרעה שיפוטית, בלי לדעת את טיבה של הפסיקה, הנמקתה, הגיונה וצדקתה [...]", כאשר "לא הדין ולא השיקול הענייני יהיו מורי הדרך ליוזמי החקיקה [...] הבעייתיות העולה מכך גלויה לעין" (בג"ץ 5364/94 ולנר נ' יו"ר מפלגת העבודה הישראלית, פ"ד מט(1) 758, 776).

ד. הסכמים פוליטיים – שפיטים במישור המשפט הציבורי

32. בעבר הובעה בפסיקה הגישה כי הסכמים פוליטיים אינם שפיטים. כך, למשל, טען כבי השופט ויתקון (בג"ץ 313/67 אקסלרוד נ' שר הדתות, פ"ד כב(1) 80, 83). בהמשך הושארה השאלה בצריך עיון, תוך הבעת נכונות להחיל על הסכם פוליטי נורמות חוזיות טהורות (בג"ץ 501/80 זועבי נ' אבו-רביעה, פ"ד לה(2) 262). גישה זו נדחתה ביחס לאכיפת החוזה במשפט הפרטי, אך הוחלו עליו נורמות של שפיטות במשפט הציבורי (עניין ז'רז'בסקי, 799-796).

33. לענייננו, די בכך שההסכם הפוליטי שפיט במישור המשפט הציבורי. זאת, מאחר שאנו ענייננו בקביעה כי סעיף אחד מסעיפי ההסכמים הפוליטיים הנדונים, בטלים מדעיקרא או ניתנים לביטול, דהיינו משוללי תוקף כלשהו, והם כלא היו – בין אם הסעד הניתן הוא במישור ההצהרתי, כפי שסבר כבי השופט אלון, או שמא בביטול תניה מתנייתו של ההסכם, כפי שסבר כבי השופט ברק, במחלוקת שניבעה ביניהם בעניין ז'רז'בסקי.

34. הגישה כיום היא שקיימת ביקורת שיפוטית על תוכנו של ההסכם הפוליטי, וזאת אף בטרם פעלו הצדדים על-פיו, בצד הכרה עקרונית בתוקפו המחייב של ההסכם מבחינה משפטית. אין מדובר בחובה הנובעת מדיני החוזים הרגילים, אלא בחובה המבוססת על המשפט הציבורי (רובינשטיין ומדינה, עמ' 787). "ככל שמדובר בהתחייבות שעניינה אופן הפעלת שיקול דעת שלטוני, החובה המשפטית לקיים את ההתחייבות כפופה לחובתו הראשונית של איש הציבור להפעיל את שיקול דעתו בהתחשב במכלול הגורמים הרלוונטיים, כפי שמחייבת טובת הציבור" (שם, 788).

35. דברים אלה נכתבו אגב הסכנה שאנשי ציבור יעשו שימוש בשיקול דעתם שלא לשם קידום טובת הציבור. ואולם כאן ענייננו חמור אף יותר: **אנו ענייננו במצב שבו אנשי ציבור מתחייבים שלא לעשות שימוש בשיקול דעתם כלל**. ברור שאי הפעלת שיקול דעת כלשהו, אינה עולה ולא יכולה לעלות בקנה אחד עם טובת הציבור, והיא מהווה הפרת חובתו הראשונית של איש הציבור.

ה. סעיף התקשורת – הסדר בלתי חוקי שאינו עולה בקנה אחד עם עקרונות היסוד של השיטה

36. אף שטיבם של הסכמים קואליציוניים הוא שהם מגבילים במידת-מה את שיקול דעתם העצמאי של השותפים לממשלה ולקואליציה, מדובר בסעיף חריג ודרקוני, המנוגד למושכלות ראשוניות בשיטת הממשל בישראל. סעיף התקשורת מפקיע הלכה למעשה **מידי שרי הממשלה ומידי כלל חברי הקואליציה**, להוציא את ראש הממשלה עצמו, בתפקידו כשר התקשורת, כל שיקול דעת ביחס לכל החלטה ואו עמדה ואו יוזמה שינקוט מר נתניהו עצמו, כשהוא לבדו, בכובעו כשר התקשורת וזאת באופן גורף, מקדמי ובלא אבחנה בקשר לתחום החקיקה, הצדקתה והשפעותיה השונות.

37. תניות שונות שנכללו בהסכמים קואליציוניים בעבר, הובאו לבחינה משפטית בפני בית משפט נכבד זה. בחלק מהמקרים הבעייתיים הללו, כללו התניות אף השעיית שיקול הדעת העצמאי שחובה על שרי הממשלה וחברי הקואליציה להפעיל. **ואולם, מקרה שבו שיקול הדעת העצמאי הופקע לטובת גחמותיו של אדם אחד – כזאת עדיין לא נודע במקומותינו. במובן זה, סעיף התקשורת שנכלל בהסכמים הקואליציוניים שעמדו בבסיס הקמת הממשלה ה-34, מגלם חידוש מרעיש במשפט הציבורי הישראלי.**

38. להלן פירוט משמעותו של סעיף התקשורת בהסכמים הקואליציוניים, ככל שהוא מטיל חבוינות עשה ואל תעשה על הצדדים השונים להסכם:

א. שר התקשורת רשאי להציע יוזמות כאוות נפשו בתחום התקשורת, בין שאלה ייושמו באמצעות חקיקה ובין שאלה ייושמו באמצעות החלטות מינהל.

ב. שר התקשורת רשאי להתנגד כאוות נפשו לכל יוזמת חקיקה שתועלה בתחום התקשורת.

ג. שרי הממשלה מטעם הסיעות השותפות לקואליציה מתחייבים לתמוך, הן בממשלה והן בכנסת ככל שיידרש, בכל היוזמות שאותן יוזם שר התקשורת או שבהן הוא תומך.

- ד. שרי הממשלה מטעם הסיעות השותפות לקואליציה מתחייבים להתנגד, הן בממשלה והן בכנסת ככל שיידרש, לכל היוזמות שלהן מתנגד שר התקשורת.
- ה. חברי הכנסת מטעם הסיעות השותפות לקואליציה מתחייבים לתמוך בכנסת, ככל שיידרש, בכל היוזמות שאותן יזום שר התקשורת או שהוא תומך בהן.
- ו. חברי הכנסת מטעם הסיעות השותפות לקואליציה מתחייבים להתנגד בכנסת, ככל שיידרש, לכל היוזמות שלהן מתנגד שר התקשורת.

39. סעיף התקשורת בהסכמים הקואליציוניים איננו יכול להיחשב כסעיף מחייב, ועל בית המשפט לבטלו או להכריז עליו כבטל, נוכח הכבילה הכלולה בו של שיקול דעת סטוטורי, הן מצד שרי הממשלה השותפים להסכם הקואליציוני (למעט שר התקשורת עצמו), והן של חברי הכנסת השותפים לקואליציה. זאת מהטעם הפשוט, כי "הוראה בהסכם פוליטי, מכוחה מבקשים הצדדים להכתיב את אופן השימוש בשיקול דעת המוקנה מכוח הדין לנושא משרה שלטונית, איננה מחייבת לאור ההלכה לפיה בעל הסמכות מחויב לבחון בכל מקרה את מכלול השיקולים הרלוונטיים להפעלת הסמכות" (רובינשטיין ומדינה, עמ' 807).

40. כבר עתה ברור, כי בבואם של שרי הממשלה וחברי הקואליציה לממש את סמכותם – להציע יוזמות בענייני תקשורת או לשיקול יוזמות שהציעו אחרים בענייני תקשורת – יהיה סעיף התקשורת בהסכמים הקואליציוניים בבחינת שיקול זר, וכי השיקול של עצם מתן ההבטחה במסגרת ההסכמים הקואליציוניים שנכרתו, הבטחה שעניינה אי-הפעלת שיקול דעת, לא יוכל להיחשב שיקול רלוונטי, ולא יוכל ליפול למסגרת השיקולים שמותר יהיה לקחת אותם בחשבון. משכך, "יש לומר כבר עתה, כי ההסכם בטל ומבוטל" (עניין ז'רז'בסקי, עמ' 847). דינה של התחייבות כזו באשר לאופן הפעלת הסמכות להיפסל, אם היא פוסלת מבעל הסמכות הלכה למעשה את החופש להפעיל שיקול דעת ולשיקול גם שיקולים אחרים.

41. ודוק: אין מדובר ב"רפורמות", כלשון הסעיף, המונחות על שולחן הדיונים בעת קיומו של המו"מ הקואליציוני. אילו כך היה, ניתן היה לומר שהסיעות השותפות למו"מ הקואליציוני שקלו היטב את טיבן של "רפורמות" אלה, בהנחה שאלה היו ידועות, הפכו והפכו בהן, והגיעו למסקנה כי עמדתו של שר התקשורת, מר נתניהו, בנושאים שעל הפרק – מקובלת עליהן, ולפיכך הן מתחייבות לתמוך ביוזמות שבהן הוא תומך, ולהתנגד ליוזמות שלהן הוא מתנגד.

42. ייחודו וחריגותו של סעיף התקשורת המדובר בכך שהוא כובל הלכה למעשה את שיקול דעתם ואת אופן הצבעתם של חברי הממשלה ושל חברי הקואליציה, **בכל נושא עתידי שיועלה לדיון בכנסת ו/או בממשלה בתחום התקשורת**, יהא אשר יהא. אף שלשון הסעיף נוקטת את התיבות "הצעות חוק", וכן "יוזמות" או "הצעות", יצוין כי הצעות חוק הן המתכונת היחידה כמעט שבה יכולים חברי כנסת להעלות נושא לדיון ולהחליטה בעלת תוקף אופרטיבי, כאשר הם אינם חלק מהממשלה. ייזום מר נתניהו יוזמה בתחום התקשורת – מתחייבים כלל חברי הקואליציה לתמוך ביוזמה זו ללא הרהור נוסף; יתנגד מר נתניהו ליוזמה כלשהי שתועלה בתחום התקשורת – מתחייבים כלל חברי הקואליציה להתנגד ליוזמה זו ללא הרהור נוסף. הם אף

מתחייבים שלא לשקול כלל את יתרונותיהן וחסרונותיהן של יוזמות כאמור; מלכתחילה ויתרו על זכותם להפעיל שיקול דעת כלשהו. מעבר לכל אלה, מתחייבים אותם חברים שלא להציע ולקדם מיוזמתם, יוזמות ועניינים הנחוצים לטעמים, להשקפתם ולהבנתם המקצועית והקשורים או נוגעים לשוק התקשורת. הס נפל על ההיכל אם כן. רק צעדיו ומחשבותיו של שר התקשורת ממלאים אותו: בחפצו כן, וברצותו – אחרת.

ו. התפרקות חברי הקואליציה מחובת שיקול הדעת

43. על כל רשות מינהלית, שיש לה סמכות כלשהי, מוטלת חובה מתמדת ומתמשכת לשקול את הצורך בהפעלתה של אותה סמכות. על הרשות לשקול את הצורך בהפעלת הסמכות ואסור לה לקבל החלטה מראש לגבי העמדה שתחזיק בה בעתיד, באשר לאופן הפעלתה של הסמכות, וכך לפטור את עצמה מבחינה נוספת של העניין (דפנה ברק-ארוז, **משפט מינהלי**, כרך א', ההוצאה לאור של לשכת עורכי הדין, התש"ע-2010, 201).

44. עד שאנחנו באים לעגן את חובתם של **שרי הממשלה** ושל חברי הכנסת להפעיל את שיקול את שיקול דעתם באופן בלתי-כבול, ולטובת האינטרס הציבורי, בכל עת, תחילה יש לעגן את ההבחנה כי אותם חברי הממשלה וחברי הכנסת הם אכן רשות מינהלית, שעליה מוטלות כל חובות אלה, בהתאם להשקפות יסוד של המשפט המינהלי.

45. "שר המסב לשולחן הממשלה כנציג של למפלגה או תנועה ממלא בכך, ללא ספק, פונקציה פוליטית. הוא מבטא בתוכה דעות והשקפות, דרך מדינית וחברתית, המקובלים על הציבור שבחר בו והתנועה שרואה בו את נציגה במערכת השלטונית. אולם, לדעת, בעת שהוא ממלא את תפקידו המינהלי, אם כשר ואם אפילו כסגן שר, כמי שמופקד על משרד ממשלתי ומכוון את עשייתו, נסוגה הפונקציה הפוליטית בפני הפונקציה המינהלית, שיש עימה כללי התנהגות משלה" (בג"ץ 3094/93 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ממשלת ישראל**, פ"ד מ(5) 404, 426).

46. את קביעתו זו של כבי השופט דב לוין, יש להרחיב ולומר כי גם שרים שאינם ממונים על משרדי ממשלה מהווים בוודאי רשויות מינהליות, שאחרת ניאלץ לקבוע כי שרים המופקדים על משרדי ממשלה הם רשויות מינהליות ואילו חבריהם השרים ללא תיק אינם בגדר רשויות מינהליות, אף כשהם מסובים אלה בחברת אלה, סביב שולחן הממשלה.

47. אין חולק כי לשרי הממשלה ולחברי הכנסת יש סמכות לפעיל את שיקול דעתם, בבואם לתמוך או להתנגד להצעות החלטה בממשלה או להצעות חוק בכנסת. זאת, על-פי סמכויותיהם שניתנו להם בחוק יסוד: הממשלה, ובחוק יסוד: הכנסת, בהתאמה. כל הפעלת סמכות צריך שתיעשה לאחר הפעלת שיקול דעת, ועל שיקול דעת זה להיות חופשי, ולא כבול. "ההחלטה של הרשות המינהלית לבחור במקור מסוים מבין מקורות אפשריים כפופה למבחנים המקובלים, ובין היתר

עליה להיות מונחית על ידי שיקולים ענייניים, ועל ידי שיקולים ענייניים בלבד, ולהתקבל בתוך מתחם הסבירות" (יצחק זמיר, **הסמכות המינהלית**, כרך א', עמ' 158).

48. אף הנחיות פנימיות ואפילו הוראותיו של חוזה אינם פוטרים את הרשות המינהלית מחובתה להפעיל שיקול דעת לגוף העניין (זמיר, עמ' 702). להסכם שבו רשות מינהלית מסכימה להפקעת שיקול הדעת והעברתו ממנה אל עבר יישות אחרת, שהיא זו שתחליט כיצד תופעל אותה סמכות שהחוק הקנה לאותה רשות, אין כל תוקף. "הרשות המינהלית חייבת להפעיל את סמכותה במסגרת החוק, בהתאם לתכליתו, על-פי השיקולים הענייניים העולים ממנו, במתחם הסבירות ובאופן מידתי. זהו דין מצווה. הרשות המינהלית איננה רשאית להשתחרר מדין זה, אף לא בהסכם" (בג"ץ 816/98 **אמינוף נ' אלטלף**, פ"ד נב(2) 769, 7-806).

49. על בעל הסמכות חלה איפוא **חובה לבחון את הצורך בהפעלת שיקול דעתו**. "המרחק בין סמכות חובה לבין סמכות רשות לעניין התקנתה של נורמה כללית אינו רב כלל ועיקר. בשני המקרים חייבת הרשות לשקול בדבר, ואינה יכולה להימנע ממעשה בלא מחשבה תחילה" (בג"ץ 297/82 **ברגר נ' שר הפנים**, פ"ד לז(3) 29, 35 (1983)).

50. וכן, "קביעת הסדרים ראשוניים בחוק, המקנה לנושא תפקיד פלוני את הכוח להפעיל סמכות מוגדרת בנסיבות נתונות, אינה רק בגדר הענקת כוח ושררה, אלא נגזרות ממנה משמעויות עיקריות, הלוברשות גם לבוש של הטלת חובה. כך טמונה בהענקת הסמכות, בין היתר, החובה לשקול את הצורך בהפעלתה ואת הדרכים הראויות שיש לנקוט בהקשר זה" (עניין **ברגר**, עמ' 45).

51. אחת המשמעויות הנגזרות מהחובה להפעיל את שיקול הדעת, מתגלמת באיסור המוטל על כבילת שיקול הדעת העצמאי. לרשות מינהלית אסור להתחייב שלא לשנות את החלטותיה בעתיד. "אחת הנפקויות המעשיות החשובות של חובת הרשות להפעיל שיקול דעת היא שהרשות אינה יכולה להתחייב מראש שלא לשנות את עמדתה, תהיינה הנסיבות אשר תהיינה" (**ברק-ארז**, עמ' 202). בית המשפט קבע כי "אסור לבעל הסמכות, בין היתר, לכבול שיקולו מראש כדי להעדיף בכך את השיקול הפוליטי-מפלגתי, יהיה משקלם של יתר הנתונים אשר יהיה" (בג"ץ 3094/93 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ממשלת ישראל**, פ"ד מז(5) 404, 417).

52. הימנעות מהפעלת שיקול דעת, או כבילת שיקול הדעת, כשהן באו במסגרת התקשרות חוזית, למשל בהסכם פוליטי, הן אסורות על-פי פסיקת בית המשפט העליון – כאשר הן שוללות כל אפשרות להפעיל בעתיד שיקול דעת.

53. חמור במיוחד הדבר בכל הנוגע להתפרקות חברי ממשלה מכהנים מסמכותם ומשיקול דעתם העצמאי, אותו הם מחויבים להפעיל מפעם לפעם באופן ענייני ובתלות לעניין המובא לפניהם. לא זאת בלבד, אלא שגם אם סברו שיש לקדם שינוי או תיקון כלשהו בתחום האמור, או תיקון

בתחום אחריותם שנודעת לו משמעות והשלכה גם בנושאי תקשורת – לא יוכלו לעשות זאת בהיעדר הסכמת שר התקשורת, הוא ראש הממשלה. ומעתה אמרו – מושל יחיד בתקשורת.

54. **ודוק: אין מדובר רק בעניינים הקשורים בתקשורת המסורים לסמכותו של שר התקשורת אלא גם עניינים השלובים בהם המסורים לסמכותם העיקרית של שרים אחרים (כמו שר האוצר למשל).** כך, תבוא עמדה עקרונית של אגף תקציבים ששר האוצר ישתכנע ממנה שהצעה מסוימת פוגעת בתקציב המדינה, לא יוכל שר האוצר להתנגד לאותה הצעה בדיון בוועדת השרים. כך גם למשל, בהיבטים המשפטיים. תונח בפני הממשלה חוות דעת משפטית המצביעה על בעייתיות בהצעה כלשהי של שר התקשורת, וימשיך השר לעמוד על דעתו, לא יוכלו השרים האחרים לתת כל משקל לאותה חוות דעת. משכך, אין בהגבלת שיקול הדעת ואפשרות הפעולה רק בבחינת יישור קו והסכמה עם ראש הממשלה ושר התקשורת, אלא ויתור במודע על סמכויות שהופקדו בידיהם מכוח תפקידם ומשרדם ובלא שסמכויות אלו הואצלו או הועברו כדין לאחר (ככל שניתן להעבירן כלל).

ז. חובת האמונים של חברי הכנסת

55. הבטחת הצבעתם של חברי כנסת במליאת הכנסת, בתמיכה ביוזמות חקיקה פרי דברו של שר התקשורת, יהיו יוזמות אלה אשר יהיו, ובהתנגדות ליוזמות חקיקה שלהן מתנגד שר התקשורת, יהיו יוזמות אלה אשר יהיו, יש בה גם משום הפרת חובת האמונים של חבר הכנסת.

56. "חברי הכנסת חבים, בראש ובראשונה, חובת אמונים לציבור בכללותו. בפעילותם בכנסת, כמחוקקים וכאמונים על פיקוח על פעילות הממשלה, אמורים חברי הכנסת לפעול לקידום האינטרס הציבורי. כאנשי ציבור אמורים חברי הכנסת לפעול בהתאם לכללי המשפט הציבורי. בין היתר מוטל עליהם לפעול בהגינות ובמקצועיות, כלומר להפעיל שיקול דעת עצמאי, המבוסס על לימוד מלוא הנתונים הרלוונטיים, שמיעת הגורמים הנוגעים בדבר, התחשבות אך ורק בשיקולים הרלוונטיים, ועוד" (רובינשטיין ומדינה, עמ' 659).

57. למותר לציין כי דבר מכל אלה לא נעשה ולא יעשה, שעה שחברי הכנסת מטעם סיעות הקואליציה **יפעלו כאוטומטים**, ויבטיחו תמיכתם בכל יוזמה של שר התקשורת, תהא אשר תהא, אף אם מדובר בהצעה שלילית, בעלת מאפיינים בעייתיים ושלייליים, שבינה לבין קידום האינטרס הציבורי אין ולא כלום; ובמקביל יפעלו להפלת יוזמות ששר התקשורת מתנגד להם מטעמו, וגם זאת תוך שהם פועלים כמי שכפאם שד, ללא כל הפעלת שיקול דעת, וזאת אף אם אותן יוזמות הזכות להתנגדות גורפת הן בעלות מאפיינים חיוביים, יעילים, עתידות לתרום לקידום האינטרס הציבורי ולרווחת הכלל. אין בפעולתם זו של חברי הכנסת לא הגינות, לא מקצועיות, לא לימוד מלוא הנתונים הרלוונטיים, לא שמיעת כל הנוגעים בדבר, לא התחשבות רק בשיקולים רלוונטיים. במידה רבה, מגלמת התנהגותם זו את ההיפך מכל אלה.

58. אכן, הסכמים קואליציוניים ומשמעת סיעתית, הנגזרת לעתים מאותם הסכמים, מגבילים במידת-מה את שיקול דעתם של חברי הכנסת. אין הם פועלים בחלל ריק. עליהם לפעול גם להגשמת המצע של מפלגתם, או מדיניות הממשלה כפי שזו באה לידי ביטוי בהסכמים הקואליציוניים שעמדו בבסיס הקמתה ובקווי היסוד של הממשלה. אך "מדיניות" ו"קווי יסוד" כשם כן הם – עליהם להצהיר על מדיניות כלשהי, על קווי יסוד כלשהם. "מדיניות" הגורסת כי הממשלה תפעל בתחום פעולה מסוים ככל העולה על דעתו של שר משריה, כפי שיחליט השר הנוגע בדבר, לאו מדיניות היא. קווי יסוד שכאלה, לאו קווי יסוד המה.

59. כך גם בעניין הפעלת שיקול הדעת מצד חברי הכנסת. התחייבות לפעול לחקיקתן של הוראות שונות אינה פסולה כשלעצמה, זוהי הרי אחת המטרות הלגיטימיות של התקשרות בהסכם פוליטי. עם זאת, עשויים להתעורר ספקות כאשר מדובר בהתחייבות לחוקק באופן "אוטומטי", תוך שלילת כוחם של חברי הכנסת להפעיל שיקול דעת לבחינת כל הצעה לגופה (רובינשטיין ומדינה, עמ' 809). במקרה כזה, "לא הדין ולא השיקול הענייני יהיו מורי הדרך ליוזמי החקיקה" (עניין ולנר, עמ' 775).

60. עולה כי לא רק חברי הממשלה מפריים את חובתם להפעיל את שיקול דעתם במסגרת הדיונים בממשלה, כאשר הם משעים את שיקול דעתם לטובת התחייבות א-פריורית הניתנת בעיניים מכוסות, בלא יכולת לדעת לאילו הצעות הם נותנים את הסכמתם; גם חברי הכנסת, נבחרים העם, מפריים את חובת האמונים שלהם כלפי הציבור, בתיתם יד להסכמה גורפת שכזו, ותוך הפקעת שיקול דעתם לטובת מוצא-פיו של אדם אחד ויחיד.

ח. הסעד השיפוטי הראוי – ציווי להפעיל שיקול-דעת

61. הסעד שייתן בית המשפט כרגיל במקרים של אי-הפעלת שיקול דעת, מקום שהרשות המינהלית מחויבת להפעיל את שיקול דעתה, יהא ציווי להפעלת הסמכות. "ככלל, כאשר הרשות נמנעת מהפעלת שיקול דעתה, בית המשפט יורה לה לדון בעניין העומד על הפרק, בלי להתייחס לתוכן ההחלטה שעליה לקבל. החובה להפעיל שיקול דעת – כשמה כן היא. היא מחייבת את הרשות לקיים תהליך של קבלת החלטה" (ברק-ארז, עמ' 210).

62. החלטתה של רשות מינהלית שלא לדון בעניין הנתון לסמכותה, עשויה לעלות כדי אי-סבירות קיצונית, באופן המצדיק ואף מחייב את התערבותו של בית המשפט (בג"ץ 4921/13 אומץ נ' רובנברגר, ס' 64 לפסק דינה של כב' הנשיאה נאור).

63. בעניין ז'רז'בסקי ציין אמנם בית המשפט הנכבד כי אין חובה לבטל את ההסכמות הכלולות בהסכם הקואליציוני גופא, וכי ניתן להסתפק בכך שאם יעשו השותפות הקואליציוניות ניסיון

ליישם את ההסכמה הכלולה בהסכם, כי אז ניתן יהיה לתקוף מעשה מינהלי זה בבית המשפט, ולהביא לבטלותו.

64. אלא שבענייננו, אין להמתין עד ל"יישומו" כביכול של ההסכם, ועל בית המשפט לפעול כבר עתה, כנגד עצם ההסכמה הכלולה בסעיף התקשורת בהסכמים הקואליציוניים, ולא כנגד יישום עתידי כלשהו של הסעיף, יהא אשר יהא. זאת, בשל שתי סיבות עיקריות: האחת, היעדר מידע קונקרטי באשר לאופן "יישומו" או השפעתו הלכה למעשה של סעיף התקשורת על ההתנהלות הפוליטית-קואליציונית בנושא יוזמות בתחום התקשורת וייתכן שעד שיתקיים מידע כזה, יהיה הדבר כבר בגדר "מעט מידי ומאוחר מידי"; השנייה, אפקט מצנן שיש לסעיף התקשורת, שדברו נודע לכולי עלמא, לרבות חברי האופוזיציה בבית המחוקקים, על כוונתם להעלות יוזמות בתחום התקשורת, שיהא זה סביר להניח ששר התקשורת יתנגד להן ויגרור בכך התנגדות גורפת וחסרת שיקול דעת של חלקי הקואליציה האחרים, הן בדיוני ועדת השרים לענייני חקיקה והן בכנסת עצמה. בהקשר זה יש להזכיר גם את מעורבותו העצומה של שר התקשורת בתחום השידורים, שהיא במידה חריגה ביחס לכל תקדים מהעבר.

ט. סעיף התקשורת בהסכמים – "פיילוט" לקראת הממשלות הבאות

65. את הסכנה בסעיף התקשורת שנכלל בהסכמים הקואליציוניים שקדמו להקמת הממשלה ה-34, יש לראות בשני הקשרים: סכנה ביחס להווה, דהיינו ביחס לתקופת פועלה של הממשלה הנוכחית, וסכנות ביחס לעתיד, דהיינו ביחס לפועלן של הממשלות שיבואו אחריה. על הסכנות ביחס להווה עמדנו בפירוט רב. מדובר בהפקעת שיקול דעתם של חברי הממשלה והקואליציה בכל הנוגע לתחום התקשורת, והתחייבותם להתיישר לפי העמדה שיגבש שר התקשורת לבדו בסוגיות בנושא זה, יהיו עמדות אלה אשר יהיו.

66. אלא שבמבט לעתיד, ניתן לראות את סעיף התקשורת, שנכלל בהסכמים הקואליציוניים שעמדו ביסוד הקמתה של הממשלה ה-34, כמעין "פיילוט" שפירותיו הבאושים יבשילו בשלבי הקמתן של הממשלות הבאות. או-אז, לא יוגבל הסעיף, המעניק שיקול דעת מוחלט לשר הנוגע בדבר ומאיין את שיקול דעתם של יתר חברי הממשלה והקואליציה באותו תחום פעולה, לתחום התקשורת בלבד. היה ויצליח ה"פיילוט", וחברי הקואליציה, שרים, סגני שרים וחברי כנסת מן השורה, יפעלו באופן אוטומטי בהתאם לגחמותיו של שר התקשורת בכל יוזמה בתחום התקשורת, יראו ממציאי המכונה והוגי המנגנון כי טוב וכך נראה איך יתרחב ה"פיילוט" בקדנציה הבאה לתחומים נוספים שעליהם אמונות הממשלה והכנסת.

67. במצב כזה, אם לא ייגדע הנוהג הנפסד הזה בעודו באיבן, עתיד הציבור להיתקל בסעיפים דומים, שיפקיעו את שיקול דעתם של השרים וחברי הכנסת בתחומים רבים ומגוונים: בתחום הבינוי יתחייבו חברי הממשלה לתמוך בלא הרהור נוסף בכל יוזמה שעליה יחליט שר הבינוי, ולהתנגד לכל יוזמה אחרת בתחום זה, וזאת מבלי שיידעו אל-נכון אילו יוזמות ואיזו מדיניות

עתיד הוא לנקוט; בתחום החקלאות יסורו למרותו של שר החקלאות, שיקבע הוא לבדו את המדיניות, ויתמכו בו מבלי לדעת מראש אילו יוזמות הוא טומן באמתחתו; וכך גם בתחום החינוך, הבריאות, הרווחה, המדע הטכנולוגיה והחלל, ההסברה, החוץ, הביטחון ובכל אחד מהתחומים האקוטיים לניהול חיינו הציבוריים.

68. כך גם באשר לעמדת שר האוצר – תקציב המדינה יהא נתון לשליטתו, והשרים כולם יפקידו בידיו, א-פרירי, את התחייבותם להסכים עם עמדותיו בנושא החלוקה התקציבית וסדר העדיפויות הלאומי, יהיו אלה אשר יהיו. שלטון יחיד של ממש.

69. תוצאת הפקדתו של שיקול הדעת בגיבוש מדיניות פעולה וחקיקה בתחום פעולה פלוני, בידיו של שר אחד בלבד, תוך הפקעת שיקול הדעת, ולו שיקול דעת מוגבל, מיתר שרי הממשלה – תוליד גם איון וביטול מרכיבי יסוד בדרכי עבודת הממשלה. זאת שלא לדבר על שיקול דעתם ההכרחי של השרים החברים בוועדת השרים לענייני חקיקה. אגב כך, תתחולל טלטלה של ממש במושכלות ראשוניים של המבנה המשטרי והממשלי של המדינה. תוצאתו של מהלך זה יהא ביצירת "ממלכות" עצמאיות, שבהן יהא כל שר בממשלה אחראי באופן בלעדי על גיבושה וקידומה של מדיניות בתחום הפעולה שעליו הוא מופקד, וזאת בלא שמץ צל-צילם של איזונים ובלמים כלשהם, ללא מנגנוני בקרה, ללא שיקול דעת נוסף. האחריות תמשיך ליפול באופן קולקטיבי על כלל חברי הממשלה, אך הסמכות תהיה בידיו של אדם אחד בלבד.

70. במה דברים אמורים? יבקש שר התקשורת לזוּם חקיקה בנושא מסוים, או לקדם מדיניות בעניין מסוים המצוי בתחום התקשורת. עד היום היה עליו להגיש למליאת הממשלה "הצעת מחליטים", בהתאם לסעיפים 2-4 לתקנון עבודת הממשלה (שאושר בהחלטת הממשלה מס' 29 מיום 26.5.2015), לוודא כי הצעתו נכללת בסדר היום לישיבת הממשלה, לקיים דיון בין חברי הממשלה בפרטי הצעתו, לנסות לשכנע את חבריו השרים בנחיצותה, יעילותה וחוכמתה של הצעה, ולוודא כי בהצבעה המתקיימת בממשלה מתקבלת החלטה לתמוך בהצעתו. לחילופין, היה עליו לפרסם תזכיר חוק, ולקיים את אותו תהליך בפני ועדת השרים לענייני חקיקה.

71. ואולם נוכח קיומו של סעיף התקשורת בהסכמים הקואליציוניים, ניתן למחוק בזאת פרקים שלמים מתקנון עבודת הממשלה. שוב אין מונחת על כתפיו של שר התקשורת המטלה המעיקה לנסות לשכנע את חבריו השרים בנחיצותן או בחוכמתן של יוזמותיו. ממילא תמיכתם בהצעותיו מובטחת, מכוח ההסכמים הקואליציוניים. חסל סדר "הצעת מחליטים", חסל סדר דיונים בממשלה, חסל סדר ניסיונות שכנוע. למעשה, אין עוד צורך בקיום ישיבות ממשלה בכלל.

72. מובן מאליו כי חזיון עוועים שכזה לא יעלה על הדעת, באשר הוא משנה מן היסוד את מבנה המשטר הדמוקרטי של מדינת ישראל. מכאן גם עולה כי כשם שהסדר כזה לא יעלה על הדעת בתחומי ביטחון ותקציב, באותה מידה אסור שיעלה על הדעת כשמדובר בנושאי תקשורת.

מידת "מרכזיותו" של התחום שבו מדובר, אינה מעלה ואינה מורידה לעניין אי-החוקיות הגלויה, הכרוכה ביצירת הסדר ממשלי שזה.

י. הזהירות המתחייבת בתחום התקשורת

73. אין צורך להכביר מילים על חשיבותו של שוק התקשורת במדינה דמוקרטית, ובפרט במדינה כישראל. ענף זה, שאיננו נהנה מרווחיות יתרה גם בימים כתיקונם, הופך רגיש ופגיע במיוחד בימים של אי-ודאות כלכלית, תוך ששאלות רגולטוריות, מדיניותיות וחקיקתיות יסודיות נמצאות בדיונים, בואכה הכרעה והסדרה.

74. עולם התקשורת הוא כמוֹבן רחב יותר משוק העיתונות גרידא, אך עובדתם היותם של אלה גם אלה תלויים בשוק הפרסום, מאחדת ומחברת את השניים בלא יכולת ממשית להפרידם עוד זה מזה. שוק העיתונות הוא האוצר בתוכו את המשמעות האופרטיבית העיקרית של ערכים יסודיים כגון חופש הביטוי, חופש העיתונות וזכות הציבור לדעת.

75. לא נלאה את בית המשפט הנכבד בדבר החשיבות שאין גדולה ממנה לעקרונות אלה, לשם קיומם של חיים דמוקרטיים תקינים. נזכיר רק זאת: "חילופי הדעות, הליבון של ההשקפות, הוויכוח הציבורי, הרצון לדעת וללמוד ולשכנע, כל אלה הם כלים חיוניים העומדים לרשות כל דעה, כל השקפה וכל אמונה בחברה חופשית" (ע"ב 2/84 ניימן נ' יו"ר ועדת הבחירות המרכזית, פ"ד לט(2) 225 (1985)). דומה שבהקשר שבענייננו, טמונה בציטוט זה אירוניה חריפה, באשר אותו סעיף תקשורת שבענייננו סובבת עתירה זו, בא לעולם במטרה למנוע חילופי דעות, או ליבון של השקפות, ובוודאי ויכוח ציבורי. מי שיזם את הכללתו של סעיף התקשורת בהסכמים הקואליציוניים אינו מונע מתוך רצון לדעת וללמוד ולשכנע, אלא רק לקבוע, להכתיב ולפקד.

76. כאמור, דווקא בתחום רגיש כמו התקשורת, שהיבטי חופש הביטוי בו צריכים להיות מטופלים בזהירות וברגישות, תוך הבאה בחשבון של מגוון הדעות והעמדות ושימור "שוק חופשי של רעיונות", יש לשמור על מרחק בינו לבין מוטיבציות פוליטיות, ולהימנע מהתערבות פוליטית פסולה העלולה לפגוע במרקמו העדין של התחום. זאת, נוכח מגוון האתגרים המדיניותיים, הרגולטוריים והחקיקתיים העומדים בפני מקבלי החלטות, בין ברשות המחוקקת ובין ברשות המבצעת, בתחום זה בשנים הקרובות. כבר כעת ניתן להצביע על כמה וכמה נושאים אסטרטגיים, מרחיקי לכת ורחבי השפעה, שבהם עשויות להתקבל בשנים הקרובות החלטות.

77. בין הנושאים הללו ניתן למנות את השינויים המבניים המדוברים בכל הנוגע לערוץ השני; המעבר לשידורי טלוויזיה מסחרית במתכונת של רישיונות; "איחוד המועצות" של הרגולטורים הנוגעים לשידור המסחרי, קרי המועצה לשידורי כבלים ולוויין ומועצת הרשות השנייה; פיצול

מבנה הבעלות בערוץ המסחרי; שידורי חדשות מסחריים; עתידו של תאגיד השידור הציבורי החדש; והמשך תפקודה של רשות השידור (בפירוק) בתקופת הביניים.

78. הנה ניקח לשם הדוגמה את היוזמות הנוכחיות אותן מבקש שר התקשורת לקדם בקצב מהיר ובנחישות יתר, גם באמצעות השר אופיר אקוניס, שהופקד מטעמו על ענייני רשות השידור, תאגיד השידור הציבורי והרשות השניה לטלוויזיה ורדיו, במהלך שאיננו נקי מספקות באשר לתקינותו.

79. בתקופת זמן קצרה ויש שיאמרו נמהרת, הועלו מטעמו של המשיב 2, בין אם באמצעות השר אקוניס והן באמצעות מנכ"ל משרדו החדש, מר שלמה פילבר, הסתייגויות שונות מהחוק שחוקק רק לאחרונה בעניין השידור הציבורי. כך גם נמנע שר התקשורת מלחתום על צו חדש לגביית אגרת רשות השידור, עניין שהעמיד אותה במצוקה תקציבית משמעותית ובמצור הנוגע למקורות התקציביים הזמינים לה.

80. בשבועות שחלפו נשמעו מספר הכרזות מפי השר אקוניס שניתן ללמוד מהן על רצון קונקרטי לשינויי חקיקה משמעותיים בתחום התקשורת. ביום 14.6.2015 למשל, צוטט השר אקוניס כשאמר בקשר לשינויים בחוק השידור הציבורי, חוק שנחקק אך פחות משנה קודם לכן בעבודה אינטנסיבית, מקצועית, מאומצת ושלובת ידיים של הממשלה והכנסת (על ידי חברי סיעות אופוזיציה וקואליציה גם יחד) כי "כל האפשרויות נמצאות על השולחן". בכלל זה, ולאחר שנשאל לעניין האפשרות לביטול החוק – שב השר על דבריו והוסיף בהמשכם כי "החוק הקודם לא היה טוב".

81. עוד דווח כי השר אקוניס פנה ליועץ המשפטי לממשלה במכתב והודיע לו כי בכוונתו לשנות את שמו של תאגיד השידור הציבורי ל"תאגיד השידור הישראלי" וכי שינוי זה יובא במסגרת הצעת חוק שתכלול תיקונים שונים לחוק. הערכות וחששות שונים הובעו בהקשר זה, כי שינויים אלו נוגעים גם לביטול הניתוק שנכלל בתהליך מינוי המנהלים ובעלי התפקידים הבכירים בתאגיד, לבין הדרג הפוליטי. אותן הערכות נסמכו על העובדה כי על אף שועדת האיתור המקצועית המליצה כבר על זהותם של חברי מועצת התאגיד, שר התקשורת (המשיב 2) נמנע מלאשר את מינויים וזאת כדי למנות אחרים תחתם לאחר שינוי החוק ובאופן שיהיה לו נוח יותר מבחינת זהותם של הממונים.

82. לא רק ענייני השידור הציבורי עומדים לפתחו של שר התקשורת החדש. גם ההצעה להקדמת פירוק מבני בנוגע לערוץ 2 ופיצול האחזקה בחברת החדשות של הערוץ השני (חברת החדשות הישראלית) עדיין עומדת על הפרק וכך הבהיר אף שר התקשורת בפגישה עם בכירי חברת החדשות במהלך חודש מרץ האחרון. מדובר בשינוי מבני רב משמעות ורחב היקף הנוגע לערוץ הטלוויזיה הנצפה והמשפיע בישראל ופרשנויות שונות העלו את האפשרות כי צעד זה בא להחלישו ולפגוע בעצמאותו. כך או כך מדובר ביוזמה משמעותית שיש לבחון אותה בקפדנות

ותוך ניהול תהליך שקול וענייני. נסיבות הבחינה של סוגיה זו נוכח הוראות הסעיף בהסכמים הקואליציוניים שנחתמו, מדגישים את הקושי שבהשגרת הסעיף על כנו.

83. גם נושאים רגולטוריים משמעותיים עומדים על הפרק. שאלת איחוד הרגולטורים המופקדים על השידור המסחרי בישראל. הליכי חקיקה שהחלו כבר בכנסת הקודמת בכל הנוגע למיזוג הרגולטורי, או בשמו השגור "ברית-המועצות", קודמו על ידי שר התקשורת הקודם, השר גלעד ארדן. והנה רק לאחרונה פורסם כי איחוד זה צפוי להשתלב בחוק ההסדרים דווקא, בצוותא עם אישור תקציב המדינה הקרוב (ראו פרסום ב"גלובס" מיום 9.6.2015). מהלך משמעותי זה, המתקדם דווקא באמצעות הכלי של חוק ההסדרים, עליו גילה בית משפט נכבד זה את דעתו לא פעם ועל האופן המצמצם שיש לעשות בו שימוש, מעיד גם הוא על התזזיתיות והנמרצות של קידום מהלכים בתחום התקשורת, שיש להם משמעות יתרה על רקע הוראות הסעיף נשוא עתירה זו.

84. וכל אלה, עוד לפני שהזכרנו את מהלך החקיקה שנודע בכנסת הקודמת בשם "חוק ישראל היום" ושתכליתו היתה להגביל את יכולת תפוצתם של חינמונים. לא מעט דעות והערכות נשמעו ולפיהן זוהי הסוגיה שהובילה את ראש הממשלה להחליט כי פניו לבחירות. לא מעט דעות והערכות נשמעו, לפיהן ראש הממשלה יעשה כל שיוכל כדי לסכל מראש ובאופן שורשי כל נסיון עתידי להצר את צעדיו של מקורבו, מר שלדון אדלסון בתחום העיתונות הכתובה. לא מעט דעות והערכות נשמעו עת נודע על קיומו של סעיף התקשורת בהסכמים הקואליציוניים שבו עוסקת עתירה זו, לפיהן מטרתו המרכזית של סעיף זה הוא לסכל נסיונות חקיקה כאלה מראש, כלקח מן הכנסת הקודמת ונסיבות קידומו של "חוק ישראל היום".

85. אכן – אין חכם כבעל נסיון ואין מוגבל כבעל רשיון בכתב מכל שותפיו לעשות ככל העולה על רוחו בתחום התקשורת. גם להתיר וגם למנוע. בעבר אמרו לוחמי הזירה ברומא "אנו ההולכים למות, מברכים אותך קיסר" ומעתה אמרו "אנו ההולכים להצביע, מברכים אותך שר התקשורת". הצבעתם האוטומטית של אלו, משמעה מות הדמוקרטיה בישראל, הלכה למעשה.

עתירה לצו-ביניים

86. כאמור בפתח הדברים, עד להכרעה סופית בעתירה, מבקש העותר מבית המשפט הנכבד להוציא מלפניו צו-ביניים, שיורה לצדדים שלא ליזום כל מהלך חקיקתי או מדיניות חדשה בתחום התקשורת, וזאת על-מנת שלא לרוקן מתוכן את ההליך המתקיים בבית משפט נכבד זה ובפרט בעניינים שפורטו לעיל בסעיפים 78 ועד 85. בד בבד, רואה העותר חשיבות רבה בקידום מהיר של הליך משפטי זה, על-מנת שלא להקפיא לתקופה ארוכה יתר-על-המידה את מהלכי המדיניות והחקיקה בתחום התקשורת, על שלל ענייניו הדורשים שקילה והכרעה.

87. ביחס לבקשה לצו-ביניים, נוטה מאזן הנוחות בבירור לטובת העותר. כידוע, "כלל גדול נקוט בידינו, כי מתן צו-ביניים או אי-מתן צו-ביניים עד לבירור העניין נמדדים ומוכרעים לפי מידת הנוחות ואי-הנוחות ולפי שיעור הנזק, שייגרמו לצד זה או אחר על-ידי מתן או אי-מתן הצו" (בג"ץ 1508/93 פנחסי נ' יו"ר הכנסת, פ"ד מז(1) 510, 514 (1993)).

88. בענייננו, בלא מתן צו-ביניים, אפשר ש"הסוסים יברחו מן האורווה" ובבואו של בית המשפט לתת את הכרעתו הסופית בעתירה, אפשר שהמשיב 2 כבר יפעל ליישם, כשליט יחיד בתחום התקשורת, את יוזמותיו ומדיניותו, תוך אכיפת סעיף התקשורת הבלתי חוקי על הסיעות השותפות עמו לקואליציה. בכך עלול להיגרם נזק בלתי-הפיך הן בנושאים המהותיים הנמצאים על השולחן בתחום התקשורת, וכן לדרכי פעולתה והתנהלותה של ממשלת ישראל, ולאמון הציבור בעניינות פעולתם של חברי הממשלה וחברי הכנסת, בנושאים המצויים בתחום סמכותם ושיקול דעתם.

89. דחייה קצרה של המשך קבלת ההחלטות הממשלתיות והקואליציוניות בתחום התקשורת, לעומת זאת, לא תפגע במשיבים. משכך, מאזן הנוחות נוטה בבירור לטובת העותר. יודגש כי אין כל דמיון בין הסעד המבוקש בבקשה לצו-ביניים, שהוא הקפאת המצב הקיים במטרה למנוע את סיכול ההליך, לבין הסעד הסופי המבוקש בעתירה גופא, שהוא ביטולו או הכרזה על בטלותו של סעיף התקשורת.

90. הוסף לכך גם את סיכוייה הטובים של העתירה – משסעיף התקשורת המדובר נוגד מושכלות יסוד בסדרי הממשל המקובלים בישראל – ונמצאה לכך הצדקה מלאה להיעתר לבקשת העותר להוצאת צו-ביניים כמבוקש.

סיכום

91. מהמקובץ לעיל עולה, כי סעיף התקשורת שנכלל בהסכמים הקואליציוניים בין הליכוד לבין יתר הסיעות השותפות לקואליציה, נוגד את עקרונות היסוד של השיטה ואת פסיקת בית המשפט העליון והנחיותיו של היועץ המשפטי לממשלה באשר להפעלת שיקול דעת עצמאי ודינו בטלות.

92. סעיף התקשורת הופך את חברי הממשלה וחברי הקואליציה, בכל הכבוד, לא לשותפיו של מר נתניהו אלא לנתיניו ופקודיו. לא תהא זו הגזמה פרועה לומר, כי סעיף התקשורת בהסכמים הקואליציוניים מציב את שר התקשורת על מדרגה שבה ניצב מלך או קיסר. מילה לו תצא מפיו, יאמרו נתיניו "הן", וינהו אחריו בכל דרך שיובילם. ואם יהינו שלא לנהות, או חלילה להפעיל שיקול דעת עצמאי בטרם יתמכו או יתנגדו באופן אוטומטי על-פי הוראתו של המלך, כי אז תהא בידיו טענה משפטית ראויה וצודקת, כי נתיניו הפרו הסכם כתוב ומפורש שהם עצמם חתמו עליו.

93. אשר על כן, מתבקש בית המשפט הנכבד להוציא צו על-תנאי כמבוקש, ולאחר קבלת תשובת המשיבים, להפוך אותו לצו החלטי. כן מתבקש בית המשפט הנכבד לחייב את המשיבים בתשלום הוצאות העתירה ושכר טרחת עו"ד.

94. עתירה זו נתמכת בתצהירו של העותר.

היום, י"ט תמוז התשס"ה

8 ביולי 2015

יובל יועז, עו"ד
ב"כ העותר

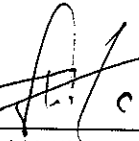

אלעד מן, עו"ד
ב"כ העותר

תצהיר

אני הח"מ ח"כ אראל מרגלית, ת.ז. 056751456, לאחר שהוזהרתי, כי עלי לומר את האמת וכי אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא אעשה כן, מצהיר בזאת בכתב כדלקמן:

1. אני עושה תצהירי זה בתמיכה לעתירה לבג"צ.
2. אני מכהן כחבר כנסת.
3. אני מצהיר כי אני יודע את העובדות המהוות בסיס לעתירה מידע אישי.
4. כל האמור בעתירה בסעיפים 83 עד 94 לעתירה הוא נכון למיטב ידיעתי.
5. אני מצהיר כי זהו שמי, זאת חתימתי ותוכן תצהירי אמת.

חתימת המצהיר

אישור

הנני מאשר בזאת כי ביום 2.7.2015 הופיע בפני עו"ד אלעד מן, ח"כ אראל מרגלית, שזיהה עצמו עי"י ת.ז. 056751456 ולאחר שהוזהרתי לומר את האמת וכי יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא יעשה כן, אישר את נכונות ההצהרה הנ"ל וחתם עליה.

אלעד מן, עורך דין
ישראל (מ.ר. 34720)
אנגליה וויילס (מ.ר. 424284)

ELAD MAN, ADVOCATE & SOLICITOR
ישראל (מ.ר. 34720)
ENGLAND & WALES (Ref. No. 424284)

רייזקס בע"מ 18:19
כ"א באייר תשע"ה
10.5.2015

בס"ד

רייזקס בע"מ

הסכם קואליציוני לכינון הממשלה ה-34 למדינת ישראל

שנערך ונחתם בתאריך י"ח באייר התשע"ה, 7 במאי 2015

בין

סיעת הליכוד בכנסת ה-20
(להלן: "סיעת הליכוד")

ובין

סיעת הבית היהודי בראשות נפתלי בנט בכנסת ה-20
(להלן: "סיעת הבית היהודי")

א

הואיל ונשיא המדינה הטיל על ח"כ בנימין נתניהו להרכיב את הממשלה ה-34 וח"כ נתניהו הסכים לקבל על עצמו את הקמת הממשלה, הכל כהוראת סעיף 7 לחוק יסוד: הממשלה;

והואיל וחבר הכנסת בנימין נתניהו מבקש להרכיב ממשלה שתזכה לאמון הכנסת (להלן: "הממשלה");

והואיל וסיעת הליכוד מונה שלושים חברי כנסת והיא מעוניינת להרכיב ממשלה;

והואיל וסיעת הבית היהודי מונה שמונה חברי כנסת;

והואיל והצדדים מעוניינים כי סיעת הבית היהודי תצטרף לקואליציה;

והואיל והצדדים להסכם זה מבקשים להקים ולקיים קואליציה יציבה, שתביע אמון ותתמוך בממשלה ובפעילותה, למשך כל תקופת כהונתה של הכנסת ה-20, על בסיס קווי היסוד המוסכמים המצורפים להסכם זה.

לפיכך הוסכם, הותנה והוצהר על ידי הצדדים, כלהלן:

מבוא

1. המבוא להסכם זה ונספחיו הינם חלק בלתי נפרד מתוכנו.

2. להסכם זה יצורפו, כחלק בלתי נפרד הימנו המסמכים הבאים:

- נספח א' - קווי היסוד של מדיניות הממשלה;
- נספח ב' - דרכי עבודתה של הקואליציה בכנסת;

א. ר. כ.

105

3. לצד הסכם זה יבואו בעתיד הסכמים עם סיעות נוספות בכנסת ה-20. הסכמים אלו לא יעמדו בסתירה במפורש או במשמע עם הוראותיו של הסכם זה.
4. הסכם זה וכמותו כל ההסכמים עם המצטרפים לקואליציה יפורסמו לציבור בדרך הקבועה בחוק.
5. ידוע ומוסכם על הצדדים כי ככל שלאחר מועד החתימה על הסכם זה, תורכב קואליציה רחבה שתכלול למעלה מ-70 חברי כנסת, עשויים להידרש שינויים והתאמות בהסכם זה ונספחיו, לרבות חלוקת התפקידים.

קואליציה

6. סיעות הליכוד והבית היהודי הסכימו בדבר קיום קואליציה יציבה עד תום כהונתה של הכנסת ה-20, כאשר כל אחד מהצדדים להסכם זה מתחייב שלא להיכנס לממשלה בכנסת ה-20 ללא משנהו.
7. סיעות הליכוד, הבית היהודי ויתר הסיעות המצטרפות לקואליציה, יביעו אמון בממשלה עת תתייצב לפני הכנסת, תודיע על קווי היסוד של מדיניותה (נספח א'), על הרכבה ועל חלוקת התפקידים בין השרים. כמו כן, הסיעות המצטרפות לקואליציה יביעו אמון בממשלה במהלך תקופת כהונת הכנסת ה-20 ויגבשו רוב יציב לפעילותה.
8. פעילות הקואליציה בכנסת, דרכי עבודתה וחלוקת התפקידים בה מוסדרים במסמך דרכי עבודת הקואליציה (נספח ב'). הסיעות השותפות לקואליציה ינהגו על פי המפורט במסמך האמור ויפעלו לאכיפת משמעת קואליציונית על הסיעות ומשמעת סיעתית.
9. סיעות הליכוד, הבית היהודי ושאר הסיעות השותפות לקואליציה, מתחייבות לתמוך ולהצביע בעד בחירתם של המועמדים השונים לתפקידים בממשלה ובכנסת ולגופים נוספים שהכנסת והממשלה מיוצגים בהם, הן מטעם סיעת הליכוד והן מטעם הסיעות האחרות השותפות לקואליציה, לכלל התפקידים והכהונות השונות, לרבות אלו שאינם מיועדים דווקא לסיעת הבית היהודי על פי הסכם זה. מבלי לגרוע מהאמור לעיל, מתחייבת סיעת הבית היהודי לתמוך לתפקיד יו"ר הכנסת במועמד ראש הממשלה אשר יאושר ע"י סיעת הליכוד.

ממשל, הממשלה והכנסת

10. סיעת הליכוד וסיעת הבית היהודי וכמותן הסיעות המצטרפות לקואליציה מתחייבות לפעול במשותף בממשלה ובכנסת לקידום יעדי הממשלה ולהשגתם.
11. סיעת הליכוד, סיעת הבית היהודי וכמותן יתר הסיעות המצטרפות לקואליציה, מתחייבות לתמוך בממשלה ובכנסת בשינוי סעיף 5(ג) כך שיאמר שיכול ויתמנה שר ללא תיק, ושינוי סעיף-25(ד) לחוק יסוד: הממשלה כך שיחול החל מהבחירות לכנסת ה-21. כמו כן, הסיעות מתחייבות לתמוך בממשלה ובכנסת בתיקון סעיף 25(א) לחוק יסוד: הממשלה כדי לאפשר מינוי של יותר מסגן שר אחד במשרד ממשלתי מסוים. בנוסף, מתחייבות הסיעות לתמוך גם

10/10/19

10/10/19

בשינוי סעיף 5(ו) לחוק יסוד: הממשלה כך שיחול החל מהבחירות לכנסת ה-21. כן יתוקן החוק באופן שיאפשר מינוי שר נוסף במשרד. סיעת הבית היהודי מתחייבת לגייס את כלל חבריה לכל הצבעה במליאה ובוועדות הכנסת הדרושה לצורך העברת כל התיקונים הללו מאחר שלשם תיקון חוק יסוד: הממשלה דרוש רוב של 61 חברי כנסת בכל הצבעה. הסיעות יפעלו לתיקון כל הסעיפים לעיל, מיד לאחר הרכבת הממשלה.

12. במסגרת הניסיון להגברת המשילות, תיבחן הצעה להגדלת משרות אמון במשרדי הממשלה לשם טיוב עבודתם של משרדי הממשלה. במסגרת הצעה זו יוגדרו כמשרות אמון, גם משרות כגון: משנים למנכ"לים ומקביליהם וסמנכ"לים ומקביליהם. ככל שיגיעו הצדדים להסכמה ביחס להצעה, תוגש הצעת החוק עובר לתום מושב הקיץ של הכנסת. סיעות הליכוד, הבית היהודי ויתר הסיעות המצטרפות לקואליציה יתמכו בתצעת החוק האמורה.

13. בעת כינון הממשלה יביא ראש הממשלה לפני הכנסת את הרכב ממשלתו. עד לקבלת תיקוני החקיקה האמורים בסעיף 11 להסכם זה לעיל, כל סגני השרים ימונו לאחר תיקוני החוק למעט סגן שר הבריאות. בנוסף, עד לקבלת תיקוני החקיקה האמורים בסעיף 11 להסכם זה לעיל, יהיו בממשלה 2 שרים מטעם סיעת הבית היהודי (שימלאו את 3 תפקידי השרים המפורטים להלן) כאשר השר השלישי לא יושבע עם הרכבת הממשלה ומשרדו יהיה תחת אחריותו של יו"ר רשימת "הבית היהודי" עד להשבעת השר השלישי. בעת השבעת הממשלה, לסייעת הליכוד יהיו 10 שרים, ולכל אחת מסייעות הקואליציה האחרות יגרע שר אחד עד לקבלת תיקוני החקיקה האמורים. לאחר קבלת תיקוני החקיקה האמורים בסעיף 11 להסכם זה לעיל, לסייעת הליכוד יתווספו 2 שרים ולסייעת "הבית היהודי" יתווסף שר אחד, וכן יתווספו השרים האמורים לסייעות האחרות. לסייעת הבית היהודי יהיו בממשלה מאותה עת 3 שרים, שתפקידיהם מפורטים להלן:

13.1. שר החינוך ושר התפוצות.

13.2. שר החקלאות.

13.3. שר המשפטים.

13.4. סגן שר הביטחון (עם אחריות על המנהל האזרחי). הצדדים מסכימים כי לאחר תיקון החוק, ימונה במשרד הביטחון סגן שר נוסף מבלי שיהיה בדבר כדי לפגוע מסמכויותיו של סגן השר מטעם הבית היהודי.

14. לגבי משרד התפוצות יחולו ההוראות הבאות:

א. לשנות את שם משרד ירושלים והתפוצות, כך שייקרא מעתה "משרד התפוצות".

ב. בהתאם לפקודת פקידי הממשלה (שינוי תארים)-1940, תפורסם הודעה ברשומות שלפיה ישונה תוארו של "שר לירושלים והתפוצות" ל"שר התפוצות".

ג. סמכויות משרד התפוצות וסמכויות שר התפוצות יותרו ללא שינוי בכל שטחי הפעולה למעט בתחום ירושלים.

א. ח. א.

א. ח. א.

עם הקמת הממשלה, יוצאו משרד התפוצות הסמכויות בענייני ירושלים הנמצאות במשרד התפוצות, ויועברו למשרד אחר לפי החלטתו של ראש הממשלה.

15. יוזמת ממשלת ישראל והעם היהודי בתפוצות

על מנת לייעל את עבודת הממשלה ולקדם את ביצוע היוזמה: הממשלה תתקן את החלטת הממשלה 1660 בתוך 30 ימים מיום כינון הממשלה לפי העקרונות הבאים:

מטעם ממשלת ישראל הסמכות הבלעדית להובלה, קידום וניהולה השוטף של "התכנית" (לרבות תכניות העבודה והתקציב) כאמור בהחלטת הממשלה תהיה בידי משרד התפוצות, לרבות הקמת ועדת תהיגוי, קביעת הרכבה, מנגנוניה וסמכויותיה.

- א. סמכויות ועדת המנכ"לים ומנכ"ל רוה"מ ישונו ויהיו כדלקמן:
  - תאום בין פעילות משרדי הממשלה השונים לבין התכנית.
  - דיווח ומעקב אחר התקדמות התכנית.
  - מעקב אחר המחקר וההערכה לשלבי יישום התכנית שיבוצעו ע"י משרד התפוצות.
  - מעקב אחר ביצוע התקציב.
  - ועדת המנכ"לים תתכנס פעמיים בשנה. סדר יומה יקבע במשותף ע"י מנכ"ל משרד ראש הממשלה ומנכ"ל משרד התפוצות.
  - מנכ"ל משרד התפוצות ידווח ויוועץ באופן שוטף עם מנכ"ל משרד ראש הממשלה בדבר התקדמות התכנית.
- ב. סמכויות המשרד ביחס לתכניות "מסעי" ו"תגלית" יוותרו ללא שינוי כפי שהיו בממשלה הקודמת.
- ג. בסיס תקציב המשרד בכל שנה מן השנים 2015 – 2016 לא יפחת מן התקציב על שינויו בשנים 2013-2014. ובנוסף יוגדל התקציב התוספתי בכל אחת מהשנים 2015 – 2016 בערך זהה לתקציב התוספתי בשנת 2013 – 2014.

ככל שאין בשינויים כדלעיל כדי לשנות את החלטת הממשלה, היא תעמוד בתוקפה. אין בשינוי ההחלטה כדי לגרוע ממעמדה ומתפקידיה של הסוכנות היהודית כאמור בהחלטת הממשלה.

16. ח"כ מטעם סיעת הבית היהודי יכהן כיו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת.

17. ח"כ מטעם סיעת הבית היהודי יכהן כסגן יו"ר הכנסת במהלך שני שליש הקדנציה לאחר הקמת הממשלה, לאחר מכן יתפוס ח"כ מסיעת הלכוד את מקומו.

18. שר מטעם סיעת הבית היהודי יכהן כנציג בקבינט הדיור בהתאם לסיכום עם יו"ר הבית היהודי.

ל. ח. ל.

ל. ח. ל.

19. שר מסיעת הבית היהודי יכהן כחבר הקבינט הכלכלי חברתי בהתאם לסיכום עם יו"ר הבית היהודי.
20. יו"ר הבית היהודי יכהן כחבר בכל פורום ממשלתי ובכלל זה ועדות שרים בתחום המדיני, בטחוני, כלכלי בהן מכהן ראש הממשלה וכן יכהן כחבר בקבינט המדיני בטחוני.
21. שני שרים מטעם סיעת הבית היהודי יכהנו כחברים בוועדת השרים לענייני חקיקה.
22. ועדת השרים לענייני חקיקה: יו"ר הוועדה- שר המשפטים, יקבע את סדר היום של הוועדה ביתד עם ממלא מקום יו"ר הוועדה שימונה על ידי ראש הממשלה. ביקש ממלא המקום לעכב הצבעה, תעוכב ההצבעה עד לסיכום אחר בינו לבין יו"ר הוועדה או עד להכרעת ראש הממשלה. מזכיר הממשלה או מי שימונה על ידו ישמש כמזכיר הוועדה.
23. מבלי לגרוע מהוראות קונקרטיות אשר בהסכם זה, השרים מטעם "הבית היהודי" יכהנו בוועדות השרים בהתאמה ליחס מספר חברי הכנסת של "הליכוד" ו"הבית היהודי". שיבוץ השרים ייעשה בהסכמת יו"ר הבית היהודי.
24. מאחר שטרם בוצעו התיקונים הדרושים בתקנון הכנסת לשם יישום הוראות סעיף 28(ב) בחוק יסוד: הממשלה לעניין הבעת אי אמון בממשלה, מתחייבות סיעות הליכוד, הבית היהודי, ויתר הסיעות המצטרפות לקואליציה לתמוך בממשלה ובכנסת בהוראת שעה לפיה תחולת התיקון ותהא בתוקף החל מתום מושב הקיץ 2015.
25. סיעת הבית היהודי מתנגדת לתיקון חוק הדיינים, תשס"ו-1955 לפיו ייצוג הממשלה בוועדה למינוי דיינים יעמוד על 3 שרים מהממשלה וייצוג הכנסת יעמוד על 3 ח"כ אשר שניים מהם יהיו נציגי הקואליציה ואחד מהם נציג האופוזיציה.
26. יו"ר הוועדה למינוי דיינים יהיה שר מסיעת הליכוד לפי קביעת ראש הממשלה. החוק יתוקן עם כינון הממשלה לעניין זה. אין באמור כדי לגרוע מהעברת תהליך בתי הדין הרבניים ממשד המשפטים למשרד הדתות כקבוע בהסכם שבין סיעת הליכוד לבין סיעת ש"ס. שרה מטעם סיעת הבית היהודי תכהן כחברה בוועדה למינוי דיינים.
27. סיעת הליכוד וסיעת הבית היהודי יתמכו בממשלה ובכנסת בחקיקת חוק יסוד שיסדיר את מערכת היחסים בין הכנסת לבין בית המשפט העליון בשבתו כבג"ץ לעניין הסמכות לפסילת חוקים. חוק היסוד יקנה באופן מפורש סמכות לבית המשפט העליון בשבתו כבג"ץ לפסול חוקים ברוב של 8 שופטים מתוך סך של 15 שופטים.
- בחוק יקבע, כי הכנסת תהיה רשאית בהחלטה מיוחדת שתתקבל על ידי רוב חברי הכנסת (61 חברי כנסת), להותיר את החוק על כנו למשך כל כהונתה של אותה הכנסת ולתקופה של שנתיים ממועד כינון הכנסת שלאחריה. לכנסת שלאחריה תינתן הסמכות במהלך פרק הזמן של השנתיים כאמור, לשוב ולאשרר את החוק בהחלטה מיוחדת שתתקבל על ידי רוב חברי הכנסת (61 חברי כנסת), ואם עשתה כן, יהא החוק תקף ללא הגבלת זמן. סעיף זה מחייב את

14/5

14/5

שני הצדדים להסכם ושתי הסיעות מתחייבות לפעול על מנת שהתיקון יקבל את הרוב הנדרש להליך החקיקה בכנסת.

28. הממשלה תגבש הצעת חוק ממשלתית, אשר תאפשר הצבעה של ישראלים השוהים בחו"ל ביום הבחירות לכנסת, בתנאים ובתנחיינים שיוסכמו על דעת כל הסיעות החברות בקואליציה. ככל שהסיעות יגיעו לכדי הסכמה כאמור תונה הצעת החוק על שולחן הכנסת בתוך שנה מיום כינון הממשלה.

29. הצדדים להסכם זה מחויבים לתמוך בתיקונים לחוק שירות ביטחון [נוסח משולב] תשמ"ו – 1986 שנקבעו בהסכם הקואליציוני בין סיעת הליכוד לסיעת יהדות התורה בכנסת ה – 20. מוסכם כי בחוק שירות ביטחון לעיל, לא יתוקן סעיף 22 לחוק ובכלל זה, לא ישונה אורך השירות הצבאי במסלול המשולב מעל ל- 17 חודשים. כמו כן, נציג מטעם שר החינוך יהיה חבר בצוות המקצועי שיקים שר הביטחון כאמור בהסכם שבין הליכוד לבין יהדות התורה. בתקנות שר הביטחון (משהב"ט) יוטמעו נוהלי ההכרה בישיבות בהתאם לתקנות דחיות שירות לתלמידי ישיבות שתורתם אומנותם, תשס"ה-2005.

30. הצדדים להסכם זה מתחייבים לתמוך בחקיקה (בהוראת שעה), לפיה יוארך המועד האמור בסעיף 36 א (ב) לחוק יסוד: הכנסת להעברת חוק התקציב לאחר כינון הממשלה החדשה, כך שהיום הקובע האמור בסעיף 36 א (א) לחוק הנ"ל יהיה 160 ימים מיום כינון הממשלה (ולא 100 ימים כקבוע היום).

31. סיעות הליכוד, הבית היהודי ויתר הסיעות המצטרפות לקואליציה מתחייבות לתמוך בחקיקה (בהוראת שעה) על פיה תקציב המדינה יהיה תקציב דו שנתי לשנים 2015-2016 ו-2017-2018.

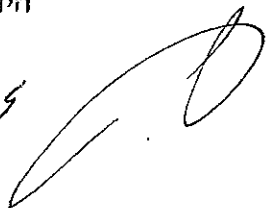
32. תוקם ועדה מתמדת בראשות נציג ראש הממשלה, לבחינת רפורמות ממשלתיות שבה תיוצג כל אחת מסיעות הקואליציה. הועדה תבחן באופן שוטף הצעות לרפורמות בשיטת הממשל, בשיטת הבחירות לכנסת, בדיני הבחירות (תוך התייחסות לחוק "המפלגה הגדולה") ובמערכות היחסים בין דרג הפקידות לבין הדרג הנבחר. הועדה המתמדת תגבש הצעות לתיקוני חקיקה, אך ורק בהסכמת כל הסיעות החברות בקואליציה.

33. ראש הממשלה יגיש לאחר כינון הממשלה הצעה לחקיקת "חוק נורווגי קטן" שבמסגרתו יתאפשר לח"כ אחד, מסיעה של עד שנים-עשר חברי כנסת, אשר מונה כשר, להתפטר מהכנסת ולכהן כשר שאינו ח"כ. לשר שיתפטר כאמור, יתאפשר לחזור ולכהן כח"כ כאשר יסיים את תפקידו כשר. חזר השר לכהן כח"כ כאמור, יסיים את תפקידו חבר הכנסת האחרון אשר נכנס לכנסת מסיעתו.

34. יוקם צוות בראשות נציג שימונה על-ידי ראש הממשלה אשר יכלול את נציגי כל הסיעות החברות בקואליציה. הצוות יפעל לגיבוש נוסח של חוק יסוד: ישראל: מדינת הלאום של העם היהודי, אשר יחייב הסכמה של כל סיעות הקואליציה. ככל שיוסכם על נוסח כאמור, הסיעות

14/1

11.5

מתחייבות לפעול על מנת שנוסח החוק המוסכם יקבל את הרוב הנדרש בהליכי החקיקה בכנסת.

35. הצדדים מסכימים, כי חוקי יסוד חדשים או שינוי בחוקי יסוד קיימים (מלבד שינוי חוקי יסוד שהוסכמו במפורש בהסכמים הקואליציוניים על ידי כל הסיעות), יוגשו ויחוקקו אך ורק בהסכמת כל אחת ואחת מסיעות הקואליציה. היה והצעה תועלה להצבעה בניגוד לאמור, יצביעו כל סיעות הקואליציה נגדה.

36. הצדדים יפעלו ליישומם ולהנחלתם של ערכי היהדות והדמוקרטיה, ברוח הכרזת העצמאות תוך שמירת אופייה של ישראל כמדינת חוק יהודית ודמוקרטית.

37. ראש הממשלה לא ישתמש בסמכותו על פי סעיף 22(ב) לחוק יסוד: הממשלה ובסמכותו על פי סעיף 26(3) לחוק יסוד: הממשלה ככל שמדובר בשר מסיעת "הבית היהודי" אלא לאחר התייעצות עם יו"ר "הבית היהודי" וקבלת הסכמתו.

38. התבקש ראש הממשלה על ידי יו"ר "הבית היהודי" להפסיק את כהונתו של שר הנמנה עם סיעת "הבית היהודי" ו/או למנות שר אחר במקומו, יפעל ראש הממשלה בהתאם לבקשה זו ועל פי הסמכות המוקנית לו בחוק.

חוק הגיוס וחיילים משוחררים שידות בצה"ל ושילוב בשוק העבודה

39. במקביל לתיקונים לחוק הגיוס, מתוך רצון לחזק את המשרתים בצה"ל ואת התמריצים לשירות, הממשלה תקצה סכום של 1.3-1 מיליארד ₪ לשנה לצורך הכפלת פיקודון שחרור חיילים משוחררים ו/או שיפור תנאי השכר לחיילי החובה בשנה השלישית. שר הביטחון בתיאום עם שר האוצר יקימו ועדה אשר תמליץ לממשלה את המודל המדויק למימוש התקציב. הצוות יגיש את מסקנותיו במקביל לגיבוש התיקונים לחוק הגיוס ויביא את תיקוני החקיקה הנדרשים לאישור הכנסת לא יאוחר מתמישה חודשים מחקמת הממשלה. יחד עם זאת, המהלך המתואר יבוצע בהדרגה בתיאום בין שר האוצר לשר הביטחון.

40. נוכח ההכרה בחשיבות לימוד התורה ומתוך הכרה בחשיבות השירות הצבאי בצה"ל, תקצובם של מוסדות תורניים המקיימים מסלול שירות משולב (חסדר) ומוסדות תורניים מעודדי גיוס וישיבות גבוהות ציוניות ככל שיקבעו כסוג חדש המתוקצבים בתקנת מוסדות תורניים מבחני תמיכה ישיבות בחינוך, יתוקצבו באופן שלא יפחת מערך של שישים וחמישה אתוויים משווי תקציב תלמיד במכינה קדם צבאית, וזאת בתנאי שיועמדו תקציבים לעניין זה או מההקצאות המוזכרות בסעיף 79 או מסדרי העדיפויות של המשרד, ובלבד שלא יפגעו הסיכומים המופיעים בסעיף 58 בהסכם הקואליציוני בין סיעת הליכוד לסיעת יהדות התורה לכינון הממשלה ה-34.

דת ומדינה

41. הממשלה תפעל להגיע להסכמה רחבה בעם בנושאים השנויים במחלוקת.

42. יישמר הסטטוס קוו בנושאי דת ומדינה כפי שהיה מקובל זה עשרות שנים בישראל.

1. 2. 3.

1. 2. 3.

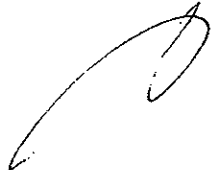
43. לא תקודם ולא תאושר חקיקה פרטית אשר יש בה משום שינוי בסטטוס קוו בנושאי דת מלבד מה שהוסכם עליו במפורש בהסכם זה. ככל שתוגש הצעת חוק בניגוד לאמור לעיל, יצביעו כל חברי סיעות הקואליציה נגדה ותופעל משמעת קואליציונית להסרתה מסדר היום, הן בוועדות הכנסת והן במליאתה. החלת רציפות על הצעות חוק בנושאי דת ומדינה, תעשה בהסכמת כל סיעות הקואליציה.
44. הממשלה תפעל לכיבוד השבת ומועדי ישראל ולא תאפשר אפליית עובד לרעה בשל היותו שומר שבת וחג.
45. תימנע פגיעה באורתות החיים של הציבור החרדי והדתני באזורי מגורים חרדיים ודתיים מובהקים שבהם הציבור החרדי והדתני מהווה רוב.
46. הממשלה תשמור על זכויות חופש הפולחן והדת בכל המקומות הקדושים לכל הדתות והעדות.
47. נוכח הדרישה שקיימת בחלקים מן הציבור לקבורת שדה, תוקם ועדה לבחינת סוגיית קבורת השדה בישראל בראשות נציג השר לשירותי דת. הועדה תורכב מנציגי המשרד לשירותי דת, התחבורה, הבריאות, האוצר, השיכון, הפנים, החקלאות, הגנת הסביבה, הביטוח הלאומי, השלטון המקומי, רשות מקרקעי ישראל ומנהל התכנון.
48. בשל התרבות של מקרי הוונדליזם בהר הזיתים, במרחב העיר העתיקה ובעיר דוד, תגביר הממשלה את השמירה והאבטחה במקום.
49. הממשלה תפעל לשימור הסטטוס קוו במסגרות המכוונות למתן שירותים ולימודים לציבור התי לפי אורח חיים דתי וברוח תורה ומצוות. היה ויווצרו קשיים משפטיים בשימור הסטטוס קוו כאמור, הממשלה תפעל לתיקוני חקיקה.
50. הממשלה תבחן את הטענות בדבר התרחבות היקף הפעילות המיסיונרית הבלתי חוקית בישראל ואת הצעדים הנדרשים לטיפול בכך במידת הצורך.
51. יוקם פורום להידברות מתוך רצון טוב הכולל את נציגי ראש הממשלה, הבית היהודי, ש"ס ויהדות התורה בנושא השירותים הדתיים.
52. הצדדים מסכימים כי ראש הממשלה יביא לכך שבטרם השבעת הממשלה, יתכנסו יו"ר רשימת הבית היהודי ויו"ר רשימת ש"ס או נציגיהם לשם גיבוש הסכמות והבנות ביחס לסוגיות של מינוי רבנים, הרכבת מועצות דתיות ומינוי ממונים ע"י המשרד לשירותי דת, והכל בכפוף להוראות כל דין.

בתי דין רבניים והרבנות

53. הממשלה תשקוד על שמירת מעמדם וייחודם של בתי הדין הרבניים.
54. ראש הממשלה ימנה צוות מקצועי לבחינת טענות בדבר קיפוח של מערכת בתי הדין הרבניים והצורך בשיפור השירות ורמות התקנים לעומת מערכת בתי המשפט. ראש הממשלה יוכל לתרום את נושאי הבחינה של הצוות. המסקנות יובאו בפני ראש הממשלה.

1/7. ח. 1

1/7

55. ישמר הסטטוס קוו בענייני הכשרות. ככל שעקב אילוצים שונים יהיה חשש לפגיעה בסטטוס קוו, הממשלה תפעל לתיקון חוק איסור הונאה בכשרות.
56. הנהלת בתי הדין הרבניים תעבור ממשד המשפטים למשרד הדתות. בד בבד, מנהל הגיור יעבור ממשרד הדתות למשרד ראש הממשלה. הממשלה תקדם את תיקוני החקיקה לצורך ביצוע פעולות אלה.

חינוך ורווחה

57. תקציבי משרד החינוך לשנים 2015 – 2016, יגובשו באופן התואם את ההסכמות שהתקבלו בתקציב 2015 כפי שאישרה הממשלה ה-33 במסגרת ההצבעות על תקציב 2015 ולא יפתחו מהן, ובכפוף לסיכומים המקצועיים בין משרד החינוך למשרד האוצר. כל הנגזרות הוודאיות בתקציב 2015-2016 העולות מן ההסכמים הקואליציוניים השונים בין מפלגת הליכוד למפלגות השונות בקואליציה הנוגעות למשרד החינוך, ישופו מעבר לתקציב 2015 כפי שאושר על ידי הממשלה כאמור. מתוך הכרה בחשיבות החינוך ועל מנת לאפשר לשר החינוך לשפר את מערכת החינוך, יוקצו מעבר לכל הני"ל 630 מלש"ח לבסיס תקציב לשנת 2015 (קרי תקציב זה ישמר בבסיס בשנת 2016). שימוש בתוספות התקציביות יקבעו ע"י שר החינוך. לאתר אישור התקציב בממשלה, יקודמו מהלכים למימוש תקציבים מן התקצאה האמורה במסגרת התקציב התמשכי בפעולות הנוגעות לשנת הלימודים תשע"ו.
58. יתוקן חוק חינוך ממלכתי תש"יג – 1953 לצורך חיזוק וייצוב מעמדו של החינוך הממלכתי דתי. התיקון לחוק יידון בוועדה מיוחדת בכנסת. כיו"ר הוועדה יכחן חבר כנסת מהבית היהודי.
59. הצדדים רואים בחינוך יהודי בתפוצות ומניעת התבוללות יעד מרכזי של הממשלה. אשר על כן, להגשמת האמור, בהמשך להחלטת ממשלה "תוכנית מורשה- סיור לימודי בישראל לסטודנטים יהודיים בתפוצות" יוקצו, לתוכנית חינוך יהודי בתפוצות במשרד החינוך, במסגרת התקציב בשנים 2015 - 2016 בכל אתר מהשנים, באופן שלא יפחת מן התקציב על שינויו (בניכוי עודפים) בשנת 2014, למטרות פעילויות לחיזוק הזהות היהודית בקרב צעירים יהודיים בתפוצות ומניעת התבוללות, באמצעות פעילויות חינוכיות שוטפות בקמפוסים ובמרכזי צעירים בעולם וסיוורים לימודיים בישראל. בהתאם לכך, יוארך תוקפה של החלטת הממשלה האמורה לעיל.
60. במסגרת מדיניותה לפיתוח ההשכלה הגבוהה, ולאור החלטות הממשלה מס' 3578 לגבי האוניברסיטה בגליל ומס' 3579 ו- 5098 לגבי האוניברסיטה באריאל, תקבע הממשלה, במהלך שנת 2015, את מתווה המימוש המדורג, תוך 3 שנים, של השלמת התחייבויות שרי האוצר והחינוך מ- 2012, לביצוע השוואה הדרגתית של תקציב אוניברסיטת אריאל, לזה של כלל האוניברסיטאות, כפי שהוגדרה במסמך ות"ת מיוני 2012. מימוש תוספת התקציב לאוניברסיטת אריאל יהיה בסמכות ובאחריות ות"ת ובהתאמה לקריטריונים של ות"ת.
61. הממשלה תתקן בחוק את מועד חובת ההנגשה במוסדות חינוך, הקבוע בחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלויות, כך שחובת ההנגשה במוסדות חינוך ששוכנים בבניינים שניבנו שלא במימון מדינה תחול בכפוף לקיום מקורות מימון מתאימים וכן יוחלו לגביהם תקנות פטור

ל.ר.ל.

ד.ר.ל.

כמקובל בתיאום בין אגף הישיבות במשרד החינוך לנציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלויות.

62. מתוך רצון לעודד לימוד תורה בקרב נשים, שר החינוך יפעל לקביעת מודל התקצוב של המדרשות לבנות במבחני התמיכה כך שהוא לא יפחת מערך של ישיבות מעודדות גיוס, בתנאי שיועמדו תקציבים לעניין זה או מההקצאות המוזכרות בסעיף 79 או מסדרי העדיפויות של המשרד.

דיוור ושיכון

63. הממשלה תראה בהזלת מחירי הדיוור והגדלת היצע הדירות, יעד לאומי שתחילת ביצועו יהיה עם הקמת הממשלה.

64. הממשלה וסיעות הקואליציה מחויבות להמשיך פעילות השיקום הפיזי והחברתי במסגרת פרויקט שיקום שכונות בפריפריה התברתית והגיאוגרפית, לרבות באמצעות תמריצים להתחדשות עירונית בשכונות אלו. הממשלה תקים בהקדם רשות להתחדשות עירונית שתפקידיה וסמכויותיה יהיו כמפורט בהחלטת ממשלה מסי' 2038 מיום 01.10.2014, וכן הענקת סיוע לדיירים בהוצאה לפועל של תכניות התחדשות עירונית.

הנהגת רפורמות בשוק התקשורת

65. הממשלה תנהיג רפורמות מקיפות בשוק התקשורת. סיעת הליכוד, סיעת הבית היהודי ויתר הסיעות המצטרפות לקואליציה מתחייבות לתמוך ברפורמות הללו. כמו כן, סיעות הקואליציה וחבריהן, לא יתמכו בהצעות חוק בתחום התקשורת בלא אישור שר התקשורת. סיעות הקואליציה וחבריהן יתנגדו לכל יוזמה ו/או הצעה בתחום התקשורת, ששר התקשורת יתנגד לה.

תקציב המדינה

66. ההסכמים הקואליציוניים של הסיעות בקואליציה, ייראו ככאלה הממציים את כלל הדרישות התקציביות לשנים 2015-2016 של מפלגות הקואליציה. לאור זאת, לא יינתנו תוספות תקציביות לבקשת מפלגות הקואליציה במסגרת חליף אישור תקציב המדינה.

67. חטיבה להתיישבות

67.1. שר החקלאות ופיתוח הכפר יהיה השר הממונה על החטיבה להתיישבות. השר יתאם את פעולות החטיבה בהתאם להחלטות הממשלה וועדת השרים להתיישבות. כל הסמכויות הממשלתיות ביחס לחטיבה להתיישבות הנובעות מכוחן של החלטות הממשלה, יועברו למשרד החקלאות. בסיס תקציב פעילות החטיבה להתיישבות בתקציבים 2015-2016, לא

14.10.16

163

יפחת מבסיס התקציב לפעילות החטיבה להתיישבות לשנים 2013-2014. בנוסף לכך, יתווסף לתקציב החטיבה להתיישבות בתקציב 2015-2016, 50 מלש"ח.

67.2. מיד עם כינון הממשלה, הממשלה תקים ועדת מנכ"לים, בראשות מנכ"ל משרד ראש הממשלה, ובהשתתפות מנכ"ל משרד החקלאות אשר ישמש ממלא מקום יו"ר ועדת המנכ"לים ומנכ"ל משרד הביטחון, לצורך בחינת מודל ההפעלה והיחסים בין הממשלה והחטיבה להתיישבות וזאת בין היתר בשים לב לחוות דעתה של המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ייעוץ), מיום 26.2.2015, בנוגע לקשר בין המדינה לבין החטיבה להתיישבות. מסקנות הועדה יאומצו ע"י הממשלה לאלתר.

68. **הרשות להסדרת התיישבות הבדואים בנגב על תקציביה, תקניה, סמכויותיה, תפקידיה, כל שטח הפעולה שלה וכלל הסמכויות הקבועות בחוק יהיו תחת אחריותו של שר החקלאות.

69. תוקם קרן שמיטה ממלכתית, אשר תממן את שכר החקלאים המשביתים בשנת השמיטה, החלטת ממשלה בנידון תתקבל עד סוף שנת 2015. יישום סעיף זה, מותנה באישור שר האוצר.

מנהלת תנופה

70. מנהלת תנופה תועבר לאחריות שר החקלאות על תקציביה, תקניה, סמכויותיה ותפקידיה ויוענקו לשר כלל הסמכויות הקבועות בחוק.

71. לצורך זירוז הטיפול יועברו ליחידת תנופה כלל הסמכויות הנוגעות לשיקום מפוני גוש קטיף וצפון השומרון, לשחרור כספי פיזויים ולניהול האתרים הזמניים ותושביהם. מנהלת פינני אתרים, על תקציביה, תקניה, סמכויותיה ותפקידיה, תועבר מהדיור הממשלתי לאחריות שר החקלאות בכפוף להסכמה של החשבת הכללית.

72. שר החקלאות יעמוד בראש ועדת השרים לענייני סיוע למפוני גוש קטיף וצפון השומרון.

73. בהמשך להחלטת ממשלה 438 ולאור סיום פעילותה של יחידת תנופה וחצורך לחזק את הרשויות המקומיות שקלטו מפוני גוש קטיף וצפון השומרון והוקמו בתחומם ישובים חדשים, יוארך הסיוע התקציבי המוניציפאלי והחברתי לרשויות אלו במסגרת החלטת ממשלה שתוגש על ידי שר החקלאות. הסיוע יינתן לשנים 2016-2018 בהיקף תקציבי אשר לא יפחת מהחלטה 438.

74. לצורך מימוש החוק להנצחת מורשת גוש קטיף וצפון השומרון, התשס"ח-2008 הממשלה תתקצב 15 מלש"ח בפריסה ל-3 שנים עבור הקמת מבנה קבע למרכז מורשת גוש קטיף וצפון השומרון וכן עבור אירועים לציון עשור לפינוי גוש קטיף וצפון השומרון.

כללי

75. ממשלת ישראל תפעל להחזרת המסתננים לארצותיהם או למדינות יעד אחרות וכן לשיקום אזורי דרום תל אביב.

14.5

14.5

76. מתוך הכרה בחשיבות יישוב הגליל והעצמה כלכלית חברתית של הצפון ותושביו, תכין הממשלה תוכנית לפיתוח צפון הארץ ותפעל ליישומה.
77. תוקם ועדת שרים לענייני התיישבות באזורי עדיפות לאומית, עוטף עזה ובפריפריה, שתכלול, בין השאר, 2 נציגים מטעם הבית היהודי. יו"ר הוועדה ימונה ע"י ראש הממשלה.
78. הממשלה תפעל לתגבר את מערך בירור היהדות. לשם כך יגיש שר התפוצות הצעת מחליטים לממשלה שתקציבה 9 מלש"ח תוך 30 מיום כינון הממשלה.
79. הממשלה תקצה בכל שנה סכום של 160 מיליוני ₪ בשנה ליעדים ולמיזמים בתחומי התינוך, רווחה, התיישבות, תרבות, דתות, חקלאות, בריאות, ביטחון וחברה, שיוקצו על פי דין. העברות תקציביות ושינויים בסעיפי תקציב יעשו בכפוף להוראות כל דין, לרבות הוראות חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, ובהתאם להנחיית היועץ המשפטי לממשלה מתאריך 12.04.2015.
80. החלטת הממשלה על כפרי סטודנטים (החלטה 1200 מתאריך 7.1.2010) והחלטות המשך באותו נושא, יורחבו לכל אזורי עדיפות לאומית.
81. מנהלת שירות אזרחי לאומי תועבר לאחריות שר מן הבית היהודי על-פי החלטת יו"ר הבית היהודי, לרבות כלל הסמכויות התקנים והתקציבים הנגזרים מכך.
82. במסגרת תקציבי 2015-2016, לא יפגעו מענקים בטחוניים לרשויות ביו"ש ובסיס התקציב של התקנות הרלוונטיות לא יפחת מבסיס התקציב בשנים 2013-2014.
83. הממשלה תתמוך בכל שלבי החקיקה בכנסת לתיקון חוק העמותות. במסגרת התיקון יוגדר כי עמותות המקבלות מימון מ"ישות מדינית זרה", יחויבו בעת קבלת המימון של וועדת חוץ וביטחון בכנסת בכפוף להמלצת שר החוץ ושר הביטחון. כמו כן יוגדר כי במסגרת פעילות עמותות הנתמכות על ידי ישויות זרות יחויבו העמותות או הפועלים בשמן בחובת הגילוי הנאות במסגרת עבודתם מול גופי ממשל תקשורת ונבחרי ציבור בישראל. היה ויוגש ערר על הצעת החוק, יביא ראש הממשלה את הנושא להצבעה בממשלה בתוך 30 יום ממועד הגשת הערר.
84. בתוך חודש מיום כינון הממשלה יוקם צוות מקצועי שיכלול את מזכיר הממשלה (יו"ר), נציג מקצועי שימנה שר הביטחון ונציג מקצועי שימנה שר החקלאות ונציג מקצועי שימנה שר המשפטים. הצוות ידון בגיבוש מתווה להסדרת מבנים ושכונות ביישובים היהודיים ביהודה ושומרון אשר הוקמו תוך מעורבות של הרשויות. הצוות יגיש את מסקנותיו תוך 60 יום ממועד הקמת הצוות והממשלה תפעל ליישומה.
85. הליכוד, הבית היהודי ויתר סיעות הקואליציה יפעלו לכינון קואליציה משותפת במסגרתה הלאומיים ונציגי הצדדים יתמכו במועמדים מטעמם על בסיס פרופורציונלי. הממשלה רואה חשיבות בעבודתה של ההסתדרות הציונית והיא תסייע לה בעבודתה.

10.1

10.5

86. מתוך הכרה בחשיבות השירות הלאומי ובחשיבות המהותית בדבר יישום השירות הלאומי תוך שאיפה להשמה מיטבית של היכולות של המשרתים בהתאם לצרכים של אזורי השירות, יקבע על ידי הממשלה כי מודל הפעלת מתנדבי השירות האזרחי לאומי ימשיך לפעול כפי שפעל עד ספטמבר 2014 ולא ישונו. בהתאם להמלצות ועדה מקצועית שיקים השר הממונה שתבחן גם קביעת קריטריונים, יבחן עדכון התעריף המשולם בגין מתנדבי השירות האזרחי לאומי. תעריפי שכר הדירה יעודכנו כך שיכללו את רכיב המע"מ ככל שקיים. התעריפים יעודכנו החל מהראשון בינואר 2015. החלטת הממשלה 2070 מיום 07.10.2014 תשונה וימתק ממנה סעיף 1 (ב) המטיל מימון תוספת התקנים לבעלי צרכים מיוחדים על 'הגופים המוכרים'.

87. בהמשך למדיניות הממשלה ב"תוכנית אסטרטגית רב-שנתית לפיתוח שדרות ויישובי עוטף עזה" ולהחלטת ועדת ההיגוי של תוכנית להעצמת תשתית מורשת לאומית מיום 16.10.12, הממשלה רואה חשיבות בהקמת מרכז מורשת לאומי בעיר שדרות. מרכז המבקרים יכלול מייצגים מתקדמים לחשיפת הנגב בכל תחומי החיים כדור, תעסוקה, חינוך, תרבות, בריאות, קהילה ועוד במסגרת של חוויה לימודית תודעתית, כולל מסרים חינוכיים, ולשרת את כלל האוכלוסייה. הממשלה תתקצב את השלמת הפרויקט, בהתאם לתכנון שאושר על ידי ועדת היגוי המשותפת של תוכנית מורשת והרשות לפיתוח הנגב ונציגי העיר שדרות, התקציבים יאוגמו ויופעלו ע"י הרשות לפיתוח הנגב במשרד לפיתוח הנגב והגליל.

88. לאור העובדה שתנועת הליכוד רואה חשיבות גדולה בקידום ופיתוח של מערכת החינוך ובכללה מערכת החינוך הממלכתית דתית, ומחוייבת לשימור רמתה והיקפה, הממשלה תדאג לכך שהתקציב בתקנות חמ"ד בשנים 2015-2016 (תגבור לימודי יהדות, רכישות מנחל החמ"ד, שעות תפילה ורבנים ופעילות בלתי פורמאלית), לא יפחת מהיקפו בשנת 2014. כמו כן, לאור ההערכה לפועלן של ישיבות ההסדר והגרעינים התורניים, הממשלה תדאג שפעילות הגרעינים התורניים במסגרת משרד החינוך ותמיכה בישיבות הסדר במשרד הביטחון בשנות התקציב 2015-2016, לא יפחתו מתקציבן בשנת 2014.

מתוך הרצון להביא לבחינה מעמיקה והסדרה של פעילות ותקצוב של מערכת החינוך הממלכתית דתית, יקים ראש הממשלה בתיאום עם שר החינוך ושר האוצר ועדה שתבחן חסדרת תקציבי חמ"ד בבסיס התקציב, בחינת אפשרות הגדרת לימודי יהדות בחמ"ד כמגמה שלישית בדומה למגמה טכנולוגית בבתי ספר טכנולוגיים, הפחתה בתשלומי הורים במערכת חמ"ד על יסודית ובחינת מערכת השכר של מנהלים והצוות בהשוואה לסטנדרטים המקובלים במערכת החינוך הממלכתית לצרכי התייעלות.

89. לאור תרומתם של הגרעינים המשימתיים לאוכלוסייה אשר בקרבה הם פועלים, ולאור החשיבות שרואה תנועת הליכוד בפעילות זו, יוארך תקצובם של הגרעינים המשימתיים במסגרת החלטת ממשלה שתוגש על ידי שר החקלאות בהמשך להחלטת הממשלה מספר 741 מיום 17.9.13 בהתאמות הנדרשות, לשנים 2015-2016 ובכלל זה יישמר היקף התקציב בכל שנה מן השנים הללו, על פי התקציב שהוקצה לגרעינים בשנת 2014 על שינויו במשרד הביטחון, הנגב והגליל ובחטיבה להתיישבות, הנוגע לגרעינים המשימתיים. מימוש החלטה האמורה

א.ד. כ.ד. ל.

11.5

יבוא בדרך של הקמת מנהלת גרעינים משימתיים במשרד התקלאות אשר לה יוקנו כלל הסמכויות ושטחי הפעולה הנדרשים ליישום ההחלטה. במסגרת ההחלטה כאמור, תיקבע מתכונת אירגונית להפעלת המנהלת כולל מודלי העסקה אפשריים (לרבות בחינת האפשרות להעמדת תקנים). במסגרת סיוע הממשלה באמצעות מנהלת לפעילות גרעיני משימה לאומיים, יכללו בין היתר סיוע לפעילות גרעיני משימה בעלי צביון חרדי. המנהלת תוקם תוך 120 יום מיום כינון הממשלה.

90. לאור קיום סכנה ביטחונית ובטיחותית בביצוע מיגון הסעות אוטובוסים להסעות ילדים באזור יו"ש, תנועת הליכוד רואה עצמה מחוייבת לפעול כך שתיושם באורח מידי מדיניות המטה לביטחון לאומי כפי שגובשה בנייר מספר 02870414 מתאריך 21.7.2014 ("מיגון הניוד באזור יו"ש – תוכנית רב שנתית לתחבורה ציבורית והסעת תלמידים") באמצעות החלטת ממשלה מיוחדת בעניין שתתקבל תוך חודש מיום כינון הממשלה. ביצוע המדיניות יחל באופן מידי מתקציב 2015. בהחלטת ממשלה יצויין כי לצורך מימוש ההחלטה, יועבר לתקציב הביטחון תקציב תוספתי ייעודי שיכסה את העלות הכוללת. כמו כן, לצורך הבטחת ביטחונם של אזרחים ישראלים שמתגוררים באיו"ש, יתוקצב למיגון רכב פרטי באיו"ש סכום שלא יפחת מ-4 מלש"ח שנתי ל-4 שנים הקרובות.

91. הצדדים יפעלו ללא כל דיחוי לאישור הסכם זה במוסדות סיעתם ומפלגתם ככל שהעניין נדרש.

ועל כן באנו על החתום:

הבית היהודי

הליכוד

ר-ב

נ

15/5/14
12:10
מחפשינו נכנס
כיתוב
זמין

קווי יסוד של מדיניות הממשלה

- לעם היהודי זכות בלתי ניתנת לערעור למדינה ריבונית בארץ ישראל, מולדתו הלאומית וההיסטורית.
- הממשלה תקדם את התהליך המדיני ותחתור להסכם שלום עם הפלסטינים ועם כל שכנינו, תוך שמירת האינטרסים הביטחוניים, ההיסטוריים והלאומיים של ישראל. אם יושג הסכם כזה, הוא יובא לאישור הממשלה והכנסת ואם יהיה בכך צורך על פי דין, למשאל עם.
- הממשלה תפעל באופן אקטיבי כדי לבצר את הביטחון הלאומי ולהקנות ביטחון אישי לאזרחיה תוך מאבק נחרץ ונחוש באלימות ובטרור.
- הממשלה תפעל להוזלת יוקר המחיה בישראל בכל התחומים לרבות ובעיקר בתחומי הדיור, המזון והאנרגיה.
- הממשלה תפעל בנחישות לצמצום הריכוזיות והגברת התחרות במשק הישראלי, בין היתר, במגזר הבנקאי, חברות הביטוח ובתי ההשקעות במטרה להוזיל את השירותים שמקבל האזרח ולאפשר אשראי זול ונגיש יותר לעסקים הקטנים והבינוניים.
- הממשלה תפעל לקידום ההכשרה המקצועית וההשכלה במקצועות הטכנולוגיים לשם מתן מענה הולם לצרכים העדכניים של התעשייה בישראל כגורם צמיחה מרכזי במשק.
- הממשלה תפעל לצמצום הפערים בחברה הישראלית תוך מתן שוויון הזדמנויות בחינוך, חיזוק מערכת הבריאות, קידום נשים ובני מיעוטים, טיפול בקשישים, מלחמה בעוני והגברת הסיוע לשכבות החלשות באוכלוסייה.
- הממשלה תציב כיעד לאומי את פיתוח הפריפריה הגיאוגרפית והחברתית בישראל. הממשלה תפעל לתיעדופן במתן השירותים השונים, הכול במטרה ליצור שוויון הזדמנויות לאזרחיה, ללא קשר למקום מגוריהם או למעמדם הכלכלי-חברתי.
- הממשלה תעמיד את החינוך במרכז סדר העדיפות הלאומי ותפעל לקידום רפורמות במערכת החינוך.
- הממשלה תשים דגש על קידום של סטודנטים, חיילים ובני נוער ותסייע ככל יכולתה לנוער וצעירים בסיכון.
- הממשלה תפעל לשילובם של בעלי מוגבלויות מכל סוג שהוא בחיי החברה, תוך סיוע בחינוכם ותעסוקתם ותדאג לצרכיהם הבסיסיים של אלה שאינם מסוגלים לקיים את עצמם.
- הממשלה תפעל להגברת הסיוע למשפחות לחם ילדים בגיל הרך.
- הממשלה תעמיד את נושא העלייה והקליטה בראש מעייניה ותפעל בנחרצות להגברת העלייה מכל מדינות תבל.

- הממשלה תשמור על צביונה היהודי של המדינה ומורשת ישראל, וכן תכבד את הדתות והמסורות של בני הדתות במדינה בהתאם לערכי מגילת העצמאות.
- הממשלה תפעל לשינוי שיטת הממשל על מנת להגביר את המשילות והיציבות השלטונית ותקדם רפורמות בתחום הממשל לשיפור היציבות והמשילות.
- הממשלה תפעל לביצור שלטון החוק בישראל.
- הממשלה תפעל להגנה על איכות הסביבה בישראל, לשיפור איכות החיים של תושבי המדינה ולהשתתפות ישראל בתרומה למאמץ הגלובלי בנושאי אקלים וסביבה.
- הממשלה תפעל למען חיזוק הנגב והגליל.

נספח להסכם הקואליציוני לכינון הממשלה ה-34 של מדינת ישראל

דרכי עבודת הקואליציה

סיעות הכנסת ה-20, השותפות לקואליציה, מסכימות להסדיר את דרכי עבודת הקואליציה בדרך המפורטת להלן:

הקואליציה

1. הקואליציה מונה את כל חברי הכנסת שנבחרו לכנסת ה-20 מטעם הסיעות שעמן התמה סיעת הליכוד הסכם קואליציוני; הקואליציה רשאית לצרף חברי כנסת מסיעות אחרות שנקשרו עם הקואליציה בהסכם פוליטי.
2. הקואליציה תפעל מתוך אחריות משותפת ותתמוך במכלול פעולותיה של הממשלה, מחוץ לכנסת, בכנסת בוועדותיה ובמוסדותיה, בביצוע מדיניותה על פי קווי היסוד ועל פי החלטותיה; הקואליציה תצביע בעד עמדת הממשלה בכל ההצבעות בכנסת, תצביע אמון בממשלה, תצביע בעד הצעות החלטה, בעד הצעות חוק שיוגשו מטעם הממשלה או יזכו לתמיכתה; הקואליציה תצביע נגד, כפי עמדת הממשלה, בכל הנושאים האמורים בסעיף זה כנגד הצעות העומדות בניגוד לעמדת הממשלה.
3. הקואליציה תתקיים במשך כל תקופת כהונתן של הממשלה ה-34 והכנסת ה-20 ותפעל, בכל עת, במלוא מספר חבריה, כפי שיהיו מעת לעת.

יושב ראש הקואליציה

4. כיושב ראש הקואליציה יבחן יושב ראש סיעת הליכוד שאינו מכהן כשר או כסגן שר.
5. יושב ראש הקואליציה יבחן כיושב ראש הנהלת הקואליציה.
6. יושב ראש הקואליציה אחראי לניהול ענייני הקואליציה והנהלתה.
7. יושב ראש הקואליציה מוסמך לפעול מטעם הנהלת הקואליציה ובשמה.
8. יושב ראש הקואליציה, בהתייעצות עם הנהלת הקואליציה, רשאי לאצול מסמכויותיו, הניתנות לאצילה לפי טיבן, לחבר קואליציה או לחברי קואליציה, דרך כלל או לעניין מסוים והוא רשאי לבטל כל אצילה כזו כפי שיקול דעתו.

הנהלת הקואליציה

9. הנהלת הקואליציה כוללת את יושבי ראש הסיעות השותפות לקואליציה; כל סיעה רשאית להתליף, לפי שיקול דעתה, את נציגה בהנהלת הקואליציה או לשגר ממלא מקום, בעת שנציגה נעדר משיבות הנהלת הקואליציה.

10. הנהלת הקואליציה תדון ותחליט בעניינים השוטפים של הקואליציה והיא שתחליט על עמדות הקואליציה בכנסת, בוועדותיה ובמוסדותיה, הכל בהתאמה לעמדות הממשלה ועל דעת ראש הממשלה; הנהלת הקואליציה תקבע את השתתפותם ואופן הצבעתם של כל חברי סיעות הקואליציה בישיבות הכנסת, הוועדות והמוסדות. יו"ר הקואליציה ישקול הזמנתם של השר המקשר, יו"ר ועדת הכנסת וגורמים נוספים לישיבות הנהלת הקואליציה לפי הצורך.
11. לא יקדם חבר קואליציה הצעת חוק פרטית לדיון ולהצבעה בלא אישור מטעם הנהלת הקואליציה. כמו כן, לא יקדם חבר קואליציה ולא יעלה הצעת חוק העומדת בסתירה להסכמים הקואליציוניים ולקווי היסוד של הקואליציה, אלא בהסכמת כל מרכיבי הקואליציה.
12. הנהלת הקואליציה תתכנס לישיבה לא פחות מאשר פעם בשבוע במועד קבוע שתקבע וכן בכל עת, על פי זימון מיוחד של יושב ראש הקואליציה. כל עוד לא נקבע אחרת, תתכנס הנהלת הקואליציה בימי ב' ו-ד' בשבוע שהינם ימי עבודה בכנסת.
13. כח ההצבעה בישיבות הנהלת הקואליציה, המוענק לנציג סיעה שותפה בקואליציה, יהיה כמספר חברי הכנסת של סיעתו; החלטות הנהלת הקואליציה תתקבלנה על פי חישוב רוב כח ההצבעה האמור. במקרה של שוויון קולות, ליו"ר הקואליציה יהיה קול מכריע.
14. יושב ראש הקואליציה יקבע את סדר יומה של ישיבת ההנהלה של הקואליציה; חבר הנהלה המבקש לכלול נושא בסדר יום ישיבת ההנהלה של הקואליציה יגיש את בקשתו ליושב ראש הקואליציה; יושב ראש הקואליציה ישקול את הבקשה וייעתר לה בכפוף לסדרי העבודה של הנהלת הקואליציה כפי שנקבעו על ידו.

חברי הכנסת של הקואליציה

15. חברי הקואליציה יקיימו ישיבות על פי זימון מטעם הנהלת הקואליציה, בין אם בזמנים קבועים ובין אם על פי זימון מיוחד. יושב ראש הקואליציה ינהל את ישיבות חברי הקואליציה וסדר יומן ייקבע על ידי הנהלת הקואליציה.
16. הנהלת הקואליציה תכין, לפי הצורך, את הדיונים ואת הצעות ההחלטה לישיבות חברי הקואליציה.
17. החלטות הנהלת הקואליציה מחייבות את כל חברי הקואליציה בכל עניין הנוגע לעבודת הכנסת ווועדותיה ומוסדותיה.
18. הנהלת הקואליציה רשאית לקבוע, באישור חברי הקואליציה, את נהלי ההתכנסות, סדרי היום ודרכי עבודתם של חברי הקואליציה בתחום הפעילות הקואליציונית.

משמעת

19. חברי הקואליציה כולם יהיו נתונים למשמעת קואליציונית. יו"ר הקואליציה או מי שימונה כאחראי לכך מטעמו, אחראי להטלת משמעת קואליציונית בהצבעות על

- הצעות חוק, כאמור בהסכם זה. יושבי ראש הסיעות אחראים למשמעת הקואליציונית בסיעתם. היה וייוודע, כי בהצבעה בוועדה במונת ח"כ להפר את המשמעת, כי אז יוחלף על-ידי סיעתו בח"כ אחר בטרם ההצבעה האמורה.
20. ראש הממשלה רשאי לפי שיקול דעתו, בכפוף לאמור בהסכמים הקואליציוניים, להעניק חופש הצבעה לסיעה השותפה בקואליציה או לחבר הכנסת הנמנה עם הסיעה הקואליציונית.
21. יו"ר הקואליציה רשאי לפי שיקול דעתו, בכפוף לאמור בהסכמים הקואליציוניים, להעניק חופש הצבעה לחבר הכנסת הנמנה עם הסיעה הקואליציונית.
22. יו"ר הקואליציה, לאחר התייעצות עם חברי הנהלת הקואליציה, רשאי, בכפוף לאמור בהסכמים הקואליציוניים, להעניק חופש הצבעה לסיעה השותפה בקואליציה.

הצעות חוק

23. חברי הקואליציה חייבים, כאמור, לתמוך בכנסת בהצעות חוק שיוגשו מטעם הממשלה, אלא אם הנהלת הקואליציה החליטה אחרת.
24. חברי הקואליציה לא יקדמו במליאה או בוועדות הכנסת הצעת חוק פרטית, שהממשלה החליטה להתנגד לה או שהוגש ערר למליאת הממשלה שטרם הוכרע. החליטה הממשלה להתנגד להצעת חוק פרטית של חבר כנסת מסיעות הקואליציה והודיעה על כך להנהלת הקואליציה, תודיע הנהלת הקואליציה לחבר הכנסת וליושב ראש סיעתו, ואלה יפעלו בהתאם.
25. סיעות הקואליציה לא יעלו הצעת חוק פרטית להצבעה בפני המליאה על מכסתן אם עמדת הממשלה היא להתנגד להן.
26. הנהלת הקואליציה לא תדון ולא תאשר העלאתה במליאה או קידומה של הצעת חוק שיש בחקיקתה עלות תקציבית כמשמעותה בסעיף 39 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985 בלא שקיבלה אישור מיו"ר ועדת השרים לענייני חקיקה על תמיכת הממשלה בהצעת החוק או בנוסח מתוקן שלה.
27. הוצע תיקון משמעותי בהצעת חוק שהגישה הממשלה לכנסת, בעת הדיון בה בוועדה של הכנסת, על יו"ר הוועדה- אם הוא חבר בסיעה הקואליציונית- או על מרכז הקואליציה בוועדה, לעכב כל הצבעה על התיקון ולדווח על כך לשר המתאם בין הממשלה לכנסת וליושב ראש הקואליציה; חברי הקואליציה בוועדה יתכנסו כדי לקבוע עמדתם באשר לתיקון המהותי שהוצע בעת הישיבה; היה התיקון בעל חשיבות מיוחדת, רשאי חבר סיעה קואליציונית לדרוש שהעניין יועבר להכרעת מוסדות הקואליציה, שידונו בנושא בהשתתפות השר הנוגע בדבר.

תפקידים וכהונות

28. כל הסיעות המרכיבות את הקואליציה חתמו עם סיעת הליכוד על רשימת התפקידים להם ימונו חברי הסיעות. סיעות הקואליציה תפעלנה במשותף, הן בכנסת והן בוועדותיה, למימוש איוש התפקידים בהתאם לסגנון אליו הגיעו עם סיעת הליכוד.

חברי תקואליציה ידאגו לכך שמספר חברי הכנסת בכל וועדה לא יגדל לעומת מספר חברי הכנסת היוצאת.

ד

הצעת החוק פרויקטים לאומיים

הצדדים מתחייבים לתמוך בהחלטות ממשלה ובהצעת חוק פרויקטים לאומיים אשר במרכזה עקרונות הבאים:

- א. הממשלה תהיה רשאית להכריז על סוגיה כפרויקט לאומי. הכרזה כאמור תיחוס למספר פרויקטים מצומצם (עד 6-7 בו זמנית), המחייבים תיאום ואו אישור של מספר רשויות ואו רגולטורים.
- ב. לצורך קידום וניהול פרויקטים לאומיים תקים הממשלה ועדת שרים יעודית שתהיה ממונה על ביצוע הפרויקט. תחת הועדה תמונה מנהלת לפרויקט שתכלול לפחות בעל תפקיד בכיר שיעמוד בראש המנהלת וירכו את כל התהליכים הנוגעים לביצוע הפרויקט. למנהלת ימונו יועץ משפטי וחשב ייעודיים שירכזו את כל הפעילות הרלוונטית של המנהלת, כולל הכנת הצעות החלטה, הצעות חוק והצעות תקציב ויכריעו בכל הסוגיות הרלוונטיות לפרויקט בהתייעצות עם המשרדים ורגולטורים הנוגעים לדבר. כמו כן לממשלה תינתן סמכות להכווין בהחלטותיה את נציגי המשרדים בוועדות תכנון לתמוך במדיניות הממשלה בכל הקשור לפרויקטים לאומיים.
- ג. המנהלת תרכז את כל עבודת המטה הדרושה לביצוע הפרויקט, בשיתוף כל הגורמים הרלוונטיים, לרבות גורמי רגולציה ורשויות. מצאה המנהלת כי קיימים חילוקי דעות בין הרגולטורים או הרשויות, אשר נדרשת בהן הכרעה בתוך פרק זמן שנקבע, יעביר בעל תפקיד הודעה על כן לוועדת השרים, אשר תהיה רשאית להכריע בכל מחלוקת כאמור. הכרעת ועדת השרים תחייב את הרגולטורים והרשויות הנוגעים בדבר.
- ד. במקביל, תפעל הממשלה ליצירת מנגנון משפטי מתאים אשר יאפשר את קידום של הפרויקטים הלאומיים במהירות האפשרית תוך שמירת יכולת ביצוע מהיר שלהם ואי עיכובם עקב תביעות כספיות מחד, ושמירה על זכויות כספיות של מי שעלול להיפגע מקידום של פרויקטים לאומיים אלה מאידך.
- ה. המנהלת תהא מוסמכת לגייס כוח אדם בלתי צמית, בהליך מזורז הפטור ממכרז אשר יסוכם מראש עם נציבות שירות המדינה. כמו כן המנהלת תוכל לבצע התקשרויות בהליך מזורז בהליך אשר יסוכם מראש עם החשבת הכללית באוצר.

התאחדות המזרחית - הכנסה -
1 על יג

יגשג - איגוד
14:37
35.15

כ

בס"ד

הסכם קואליציוני לכינון הממשלה ה-34 למדינת ישראל

שנערך ונחתם בתאריך י" אייר התשע"ה, 29 אפריל 2015

בין

סיעת הליכוד - בהנהגת בנימין נתניהו לראשות הממשלה בכנסת ה-20
(להלן: "סיעת הליכוד")

ובין

סיעת יהדות התורה והשבת אגודת ישראל - דגל התורה בכנסת ה-20
(להלן: "סיעת יהדות התורה")

הואיל

ונשיא המדינה הטיל על ח"כ בנימין נתניהו להרכיב את הממשלה ה-34 וח"כ נתניהו הסכים לקבל על עצמו את הקמת הממשלה, הכל כהוראת סעיף 7 לחוק יסוד: הממשלה;

והואיל

ותבר הכנסת בנימין נתניהו מבקש להרכיב ממשלה שתזכה לאמון הכנסת (להלן: "הממשלה");

והואיל

וסיעת יהדות התורה מונה שישה חברי כנסת;

והואיל

וסיעת הליכוד מונה שלושים חברי כנסת והיא מעוניינת להרכיב ממשלה;

והואיל

והצדדים מעוניינים כי סיעת יהדות התורה תצטרף לקואליציה;

והואיל

והצדדים להסכם זה מבקשים לחקיים ולקיים קואליציה יציבה, שתביע אמון ותתמוך בממשלה ובפעילותה, למשך כל תקופת כהונתה של הכנסת ה-20, על בסיס קווי היסוד המוסכמים המצורפים להסכם זה.

לפיכך הוסכם, הותנה והוצטר על ידי הצדדים, כלהלן:

מבוא

1. המבוא להסכם זה ונספחיו הינם חלק בלתי נפרד מתוכנו.
2. להסכם זה יצורפו, כחלק בלתי נפרד הימנו המסמכים הבאים:
  - נספח א' - קווי היסוד של מדיניות הממשלה;
  - נספח ב' - דרכי עבודתה של הקואליציה בכנסת;
  - נספח ג' - מכתבו של הרב עמאר שצורף כנספח להסכם הקואליציוני בין סיעת הליכוד לסיעת יהדות התורה בכנסת ה-18;

יגשג

11.5

3. לצד הסכם זה יבואו בעתיד הסכמים עם סיעות נוספות בכנסת ה-20. הסכמים אלו לא יעמדו בסתירה במפורש או במשתמע עם הוראותיו של הסכם זה.
4. הסכם זה וכמותו כל ההסכמים עם המצטרפים לקואליציה, יפורסמו לציבור בדרך הקבועה בחוק.
5. ידוע ומוסכם על הצדדים כי ככל שלאחר מועד החתימה על הסכם זה, תורכב קואליציה רחבה שתכלול למעלה מ-70 חברי כנסת, עשויים להידרש שינויים והתאמות בהסכם זה ונספחיו, לרבות חלוקת התפקידים.

קואליציה

6. סיעות הליכוד ויהדות התורה הסכימו בדבר קיום קואליציה עד תום כהונתה של הכנסת ה-20, כאשר כל אחד מהצדדים להסכם זה מתחייב שלא להיכנס לממשלה בכנסת ה-20 ללא משנהו.
7. סיעות הליכוד, יהדות התורה ויתר הסיעות המצטרפות לקואליציה, יביעו אמון בממשלה עת תתייצב לפני הכנסת, תודיע על קווי היסוד של מדיניותה (נספח א'), על הרכבה ועל חלוקת התפקידים בין השרים. כמו כן, הסיעות המצטרפות לקואליציה יביעו אמון בממשלה במהלך תקופת כהונת הכנסת ה-20 ויגבשו רוב יציב לפעילותה.
8. פעילות הקואליציה בכנסת, דרכי עבודתה וחלוקת התפקידים בה מוסדרים במסמך דרכי עבודת הקואליציה (נספח ב'). הסיעות השותפות לקואליציה ינהגו על פי המפורט במסמך האמור ויפעלו לאכיפת משמעת קואליציונית על הסיעות ומשמעת סיעתית.
9. סיעת יהדות התורה ושאר הסיעות השותפות לקואליציה, מתחייבות לתמוך ולהצביע בעד בחירתם של המועמדים השונים לתפקידים בממשלה ובכנסת ולגופים נוספים שהכנסת והממשלה מיוצגים בהם, הן מטעם סיעת הליכוד והן מטעם סיעת יהדות התורה והסיעות האחרות השותפות לקואליציה, לכלל התפקידים והכהונות השונות, לרבות אלו שאינם מיועדים דווקא לסיעת יהדות התורה על פי הסכם זה. מבלי לגרוע מהאמור לעיל, מתחייבת סיעת יהדות התורה לתמוך לתפקיד יו"ר הכנסת במועמד ראש הממשלה אשר יאושר על-ידי סיעת הליכוד.

ממשל, הממשלה והכנסת

10. סיעת הליכוד, סיעת יהדות התורה וכמותן הסיעות המצטרפות לקואליציה, מתחייבות לפעול במשותף בממשלה ובכנסת לקידום יעדי הממשלה ולהשגתם.
11. סיעת הליכוד, סיעת יהדות התורה וכמותן יתר הסיעות המצטרפות לקואליציה, מתחייבות לתמוך בממשלה ובכנסת בשינוי סעיף 5(ג) כך שיאמר שיכול ויתמנה שר ללא תיק, ושינוי סעיף 25(ד) לחוק יסוד: הממשלה כך שיחול החל מהבחירות לכנסת ה-21. כמו כן, הסיעות מתחייבות לתמוך בממשלה ובכנסת בתיקון סעיף 25(א) לחוק יסוד: הממשלה כדי לאפשר

- סעיף 25(ד) לחוק יסוד: הממשלה כך שיחול החל מהבחירות לכנסת ה-21. כמו כן, הסיעות מתחייבות לתמוך בממשלה ובכנסת בתיקון סעיף 25(א) לחוק יסוד: הממשלה כדי לאפשר מינוי של יותר מסגן שר אחד במשרד ממשלתי מסוים. בנוסף, מתחייבות הסיעות לתמוך גם בשינוי סעיף 5(ו) לחוק יסוד: הממשלה כך שיחול החל מהבחירות לכנסת ה-21. כן יתוקן החוק באופן שיאפשר מינוי שר נוסף במשרד. סיעת יהדות התורה מתחייבת לגייס את כלל חבריה לכל הצבעה במליאה ובוועדות הכנסת הדרושה לצורך העברת כל התיקונים הללו, מאחר שלשם תיקון חוק יסוד: הממשלה דרוש רוב של 61 חברי כנסת בכל הצבעה. הסיעות יפעלו לתיקון כל הסעיפים לעיל, מיד לאחר הרכבת הממשלה.
12. במסגרת הניסיון להגברת המשילות, תיבחן הצעה להגדלת משרות אמון במשרדי הממשלה לשם טיוב עבודתם של משרדי הממשלה. במסגרת הצעה זו יוגדרו כמשרות אמון, גם משרות כגון: משנים למנכ"לים ומקביליהם וסמנכ"לים ומקביליהם. ככל שיגיעו הצדדים להסכמה ביחס להצעה, תוגש הצעת החוק עובר לתום מושב הקיץ של הכנסת. סיעות הליכוד, יהדות התורה ויתר הסיעות המצטרפות לקואליציה יתמכו בהצעת החוק האמורה.
13. ראש הממשלה יחזיק בתיק הבריאות במהלך כל הקדנציה. חבר כנסת מטעם סיעת יהדות התורה יכהן כסגן השר היחיד במשרד זה.
14. השר המקשר בין הממשלה לכנסת יהיה אחראי, בין היתר, להציג את עמדות יהדות התורה בוועדת השרים לחקיקה ולהגיש עררים על החלטות ועדת השרים לחקיקה ובכל ועדת שרים אחרת, לפי בקשת סיעת יהדות התורה.
15. לאחר תיקון החוק כאמור בסעיף 11 לעיל, חבר כנסת מטעם סיעת יהדות התורה יכהן כסגן שר במשרד החינוך.
16. חבר כנסת מטעם סיעת יהדות התורה יכהן כיו"ר ועדת הכספים של הכנסת.
17. ח"כ מטעם סיעת יהדות התורה יכהן כיו"ר ועדת המדע והטכנולוגיה של הכנסת.
18. ח"כ מטעם סיעת יהדות התורה יכהן כסגן יו"ר הכנסת במחצית הקדנציה.
19. מאחר שטרם בוצעו התיקונים הדרושים בתקנון הכנסת לשם יישום הוראות סעיף 28(ב) בחוק יסוד: הממשלה לעניין הבעת אי אמון בממשלה, מתחייבות סיעות הליכוד, יהדות התורה ויתר הסיעות המצטרפות לקואליציה לתמוך בממשלה ובכנסת בהוראת שעה לפיה תחולת התיקון תהא בתוקף החל מתום מושב הקיץ 2015.
20. סיעת הליכוד וסיעת יהדות התורה יפעלו בממשלה ובכנסת לתיקון חוק הדיינים, תשט"ו-1955 לפיו ייצוג הממשלה בוועדה למינוי דיינים יעמוד על 3 שרים מהממשלה וייצוג הכנסת יעמוד על 3 ח"כ אשר שניים מהם יהיו נציגי הקואליציה ואחד מהם נציג האופוזיציה. סעיף זה מחייב את שני הצדדים להסכם, ושתי הסיעות מתחייבות לפעול על מנת שהתיקון יקבל את הרוב הנדרש להליך החקיקה בכנסת.

21. סיעות הליכוד, יהדות התורה ויתר הסיעות המצטרפות לקואליציה, מתחייבות לתמוך באחד מחברי הכנסת של סיעת יהדות התורה כאחד מנציגי הקואליציה בועדה למינוי דיינים במחצית הקדנציה. ככל שיתוקן החוק כאמור בסעיף 20 לעיל, תבר כנסת מטעם סיעת יהדות התורה יכהן כאחד מנציגי הקואליציה בועדה למינוי דיינים במהלך כל הקדנציה.
22. סיעת הליכוד וסיעת יהדות התורה יתמכו בממשלה ובכנסת בחקיקת חוק יסוד שיסדיר את מערכת היחסים בין הכנסת לבין בית המשפט העליון בשבתו כבג"ץ לענין הסמכות לפסילת חוקים. חוק היסוד יקנה באופן מפורש סמכות לבית המשפט העליון בשבתו כבג"ץ לפסול חוקים ברוב של 8 שופטים מתוך סך של 15 שופטים.
- בחוק יקבע, כי הכנסת תהיה רשאית בהחלטה מיוחדת שתתקבל על ידי רוב חברי הכנסת (61 חברי כנסת), להותיר את החוק על כנו למשך כל כהונתה של אותה הכנסת ולתקופה של שנתיים ממועד כינון הכנסת שלאחריה. לכנסת שלאחריה תינתן הסמכות במהלך פרק הזמן של השנתיים כאמור, לשוב ולאשרר את החוק בהחלטה מיוחדת שתתקבל על ידי רוב חברי הכנסת (61 חברי כנסת), ואם עשתה כן, יהא החוק תקף ללא הגבלת זמן. סעיף זה מחייב את שני הצדדים להסכם ושתי הסיעות מתחייבות לפעול על מנת שהתיקון יקבל את הרוב הנדרש להליך החקיקה בכנסת.
23. הממשלה תגבש הצעת חוק ממשלתית, אשר תאפשר הצבעה של ישראלים השוהים בחו"ל ביום הבחירות לכנסת, בתנאים ובתבחינים שיוסכמו על דעת כל הסיעות החברות בקואליציה. ככל שהסיעות יגיעו לכדי הסכמה כאמור תונח הצעת החוק על שולחן הכנסת בתוך שנה מיום כינון הממשלה.
24. הצדדים להסכם זה מתחייבים לתמוך בחקיקה (בהוראת שעה), לפיה יוארך המועד האמור בסעיף 36 א (ב) לחוק יסוד: הכנסת להעברת חוק התקציב לאחר כינון הממשלה החדשה, כך שהיום הקובע האמור בסעיף 36 א (א) לחוק הנ"ל יהיה 160 ימים מיום כינון הממשלה (ולא 100 ימים כקבוע היום).
25. סיעות הליכוד, יהדות התורה ויתר הסיעות המצטרפות לקואליציה מתחייבות לתמוך בחקיקה (בהוראת שעה), על פיה תקציב המדינה יהיה תקציב דו שנתי לשנים 2015-2016 ו-2017-2018.
26. תוקם ועדה מתמדת בראשות נציג ראש הממשלה, לבחינת רפורמות ממשלתיות שבה תיוצג כל אחת מסיעות הקואליציה. הועדה תבחן באופן שוטף הצעות לרפורמות בשיטת הממשל, בשיטת הבחירות לכנסת, בדיני הבחירות (תוך התייחסות לחוק "המפלגה הגדולה") ובמערכות היחסים בין דרג הפקידות לבין הדרג הנבחר. הועדה המתמדת תגבש הצעות לתיקוני חקיקה, אך ורק בהסכמת כל הסיעות החברות בקואליציה.
27. יוקם צוות בראשות נציג שימונה על-ידי ראש הממשלה אשר יכלול את נציגי כל הסיעות החברות בקואליציה. הצוות יפעל לגיבוש נוסח של חוק יסוד: ישראל: מדינת הלאום של העם היהודי, אשר יחייב הסכמה של כל סיעות הקואליציה. ככל שיוסכם על נוסח כאמור, הסיעות

מתחייבות לפעול על מנת שנוסח החוק המוסכם יקבל את הרוב הנדרש בהליכי החקיקה בכנסת.

28. הצדדים מסכימים, כי חוקי יסוד חדשים או שינוי בחוקי יסוד קיימים (מלבד שינוי חוקי יסוד שהוסכמו במפורש בהסכמים הקואליציוניים על ידי כל הסיעות), יוגשו ויחוקקו אך ורק בהסכמת כל אחת מסיעות הקואליציה. היה והצעה תועלה להצבעה בניגוד לאמור, יצביעו סיעות הקואליציה נגדה.

29. ראש הממשלה יגיש לאחר כינון הממשלה הצעה לחקיקת "חוק נורווגי קטן" שבמסגרתו יתאפשר לח"כ אחד, מסיעה של עד שנים-עשר חברי כנסת, אשר מונה כשר, להתפטר מהכנסת ולכהן כשר שאינו ח"כ. לשר שיתפטר כאמור, יתאפשר לתזור ולכהן כח"כ כאשר יסיים את תפקידו כשר. חזר השר לכהן כח"כ כאמור, יסיים את תפקידו חבר הכנסת האחרון אשר נכנס לכנסת מסיעתו.

שירות בצה"ל ושילוב בשוק העבודה

30. במקביל לתיקונים לחוק הגיוס, מתוך רצון לחזק את המשרתים בצה"ל ואת התמריצים לשירות, הממשלה תקצה סכום של 1.3-1 מיליארד ₪ לשנה לצורך הכפלת פיקדון שחרור חיילים משוחררים ו/או שיפור תנאי השכר לחיילי החובה בשנה השלישית. שר הביטחון בתיאום עם שר האוצר יקימו ועדה אשר תמליץ לממשלה את המודל המדויק למימוש התקציב. הצוות יגיש את מסקנותיו במקביל לגיבוש התיקונים לחוק הגיוס ויביא את תיקוני החקיקה הנדרשים לאישור הכנסת לא יאוחר מחמישה חודשים מהקמת הממשלה. יחד עם זאת, המהלך המתואר יבוצע בהדרגה בתיאום בין שר האוצר לשר הביטחון.

31. הממשלה תפעל לעידוד קליטה בשירות הציבורי של עובדים חדשים מקרב האוכלוסייה החרדית ואוכלוסיית העולים שאינן מיוצגות דיין בשירות הציבורי, בין השאר בדרכי חקיקת.

32. נוכח החשיבות שרואה הממשלה בעידוד תעסוקה כמנוע צמיחה וככלי לצמצום פערים וחשיבות הגברת שילוב המגזר החרדי בשוק התעסוקה, יוקם מטה לעידוד תעסוקת חרדים במשרד הכלכלה אשר יפעל למעקב, עידוד וסיוע לשילוב בתעסוקה מלאה ואיכותית של האוכלוסייה החרדית.

מעמד בני הישיבות

33. נוכח התכרה בחשיבות לימוד התורה והואיל ובכוונת הצדדים לקיים מאמץ עליון להגיע להבנות והסכמות בנושא הטעון והמורכב של גיוס בני ישיבות, כדלהלן:

מדיניות הממשלה המוקמת בימים אלו תפעל ברוח המדיניות שבמדינת היהודים לא יגבילו מכסה ללומדי תורה וכפי שאמר ראש הממשלה מר בנימין נתניהו: "במדינת היהודים, לא יכנס אדם לכלא בשל לימוד תורה", (11.7.2012 חדשות 10) וכמו כן, כפי שבא לידי ביטוי בדברים שנאמרו על ידי שר הביטחון במסיבת עיתונאים וששודרו באתר "וואלה!" ביום כ"א בסיוון תשע"ג 30/05/2013: "ולצערי יש כאלו שלא בדיוק מבינים את הרגישות של שינוי מציאות אחרי 65 שנה, שלא ניתנת לשינוי, לא באבחות חרב, לא בחוק ובוודאי לא באיום על

אוכלוסיות, וברגע שמשתלחים ומאיימים עליה שלומדי תורה יילקחו לכלא, התהליך הוא בדיוק הפוך".

מאחר וחוק שירות ביטחון (תיקון 19), התשע"ד-2014, אשר נחקק ב-י' אדר ב' תשע"ד 12/03/2014 (להלן: "חוק שירות ביטחון"), כלל בין השאר מגבלות כמותיות הגוררות הטלת סנקציות על תלמידים לומדי תורה, יהיה צורך לתקן את חוק שירות ביטחון באופן שהחוק יכלול מתן סמכות לשר הביטחון לפי שיקול דעתו המקצועי, וזאת במסגרת, ולאור המדיניות המוצהרת לעיל.

צוות שימנה שר הביטחון יציע את הנוסח לתיקון החוק והחלטות הממשלה כאמור, על מנת להביאם לאישור הממשלה והכנסת תוך 5 חודשים ממועד כינון הממשלה. מבלי לפגוע באמור לעיל, צה"ל יבחן דרכים ותנאים לפיתוח מסגרות ומסלולים מתאימים לשירותם בצה"ל של חלק מבני הציבור החרדי, כגון: הורדת גיל הפטור משרות צבאי לשיעור גדול מבני הישיבות, מתוך כוונה לאפשר לצעירים שבחרו בכך להשתלב במעגל העבודה, ותוך שיוכשרו הכשרה צבאית מינימלית במסגרת מסלולים מתאימים (כגון: פלוגות שדה והכשרת שלב ב'), והכל על פי אפשרויות הצבא וצרכיו.

דת ומדינה

34. הממשלה תפעל להגיע להסכמה רחבה בעם בנושאים השנויים במחלוקת.
35. יישמר הסטטוס קוו בנושאי דת ומדינה כפי שהיה מקובל זה עשרות שנים בישראל.
36. לא תקודם ולא תאושר חקיקה פרטית אשר יש בה משום שינוי בסטטוס קוו בנושאי דת מלבד מה שהוסכם עליו במפורש בהסכם זה. ככל שתוגש הצעת חוק בניגוד לאמור לעיל, יצביעו כל חברי סיעות הקואליציה נגדה ותופעל משמעת קואליציונית להסרתה מסדר היום, הן בועדות הכנסת והן במליאתה. החלת רציפות על הצעות חוק בנושאי דת ומדינה, תעשה בהסכמת כל סיעות הקואליציה.
37. במסגרת השמירה על שלטון החוק תפעל הממשלה לאכיפה של החקיקה הקיימת בנושאים דתיים.
38. יהדות התורה מביעה חרדתה לאופיה היהודי של מדינת ישראל עקב הפרצות המתרבות בפעילות מסחרית בשבת ובמועדי ישראל. הליכוד והעומד בראשו יבחנו טענות יהדות התורה בעניין זה, ואת דרישותיה לפעולת בנושא זה.
39. הממשלה תפעל לכיבוד השבת ומועדי ישראל ולא תאפשר אפליית עובד לרעה בשל היותו שומר שבת וחג.
40. תימנע פגיעה באורחות החיים של הציבור החרדי והדתי באיזורי מגורים חרדיים ודתיים מובהקים שבהם הציבור החרדי והדתי מהווה רוב.
41. הממשלה תיזום פעולות לחקר ההיסטוריה של ארץ ישראל ועם ישראל ובכלל זה חפירות ארכיאולוגיות. מתוך דאגה לכבוד המת ייקבע כי במקום שבו יתגלו קברים או עצמות אדם – הרי חיזוש העבודות באתר יהא על פי הסדר שהממשלה תקבע בכפוף לחוק. במידת הצורך, תוקם ועדת שרים שתבחן את חמצב המשפטי הקיים בסוגיה, תוך בחינת סוגיית

כבוד המת בדת ישראל ובדתות שונות והיא תמליץ האם ואיך יש מקום לשינוי או שיפור בהסדר המשפטי הנוכחי.

42. נוכח הדרישה שקיימת בחלקים מן הציבור לקבורת שדה, תוקם ועדה לבחינת סוגיית קבורת השדה בישראל בראשות נציג השר לשירותי דת. הועדה תורכב מנציגי המשרד לשירותי דת, התחבורה, הבריאות, האוצר, השיכון, הפנים, החקלאות, הגנת הסביבה, הביטוח הלאומי, השלטון המקומי, רשות מקרקעי ישראל ומנהל התכנון.

43. בשל התרבות של מקרי הוונדליזם בהר הזיתים, תגביר הממשלה את השמירה והאבטחה במקום.

44. הממשלה תבחן את הטענות בדבר התרחבות היקף הפעילות המיסיונרית הבלתי חוקית בישראל ואת הצעדים הנדרשים לטיפול בכך במידת הצורך.

45. החלטת הממשלה מסי' 2147/33 מיום 02.11.2014 בענייני גיור, תשונה בהתאם למכתבו של הראשון לציון הגרש"מ עמאר שליט"א שמצורף להסכם זה כנספח ג' ושצורף להסכם הקואליציוני בין הליכוד ליהדות התורה בשנת 2009.

46. יוקם פורום להידברות מתוך רצון טוב הכולל את נציגי ראש הממשלה, הבית היהודי, ש"ס ויהדות התורה בנושא השירותים הדתיים.

בתי דין רבניים והרבנות

47. הממשלה תשקוד על שמירת מעמדם וייחודם של בתי הדין הרבניים.

48. ראש הממשלה ימנה צוות מקצועי לבחינת טענות בדבר קיפוח של מערכת בתי הדין הרבניים והצורך בשיפור השירות ורמות התקנים לעומת מערכת בתי המשפט. ראש הממשלה יוכל להרחיב את נושאי הבחינה של הצוות. המסקנות יובאו בפני ראש הממשלה.

49. רישום לנישואין במסגרת פקודת הנישואין והגירושין (רישום), יהיה במועצות דתיות או ברבנות מקומית.

50. ישמר הסטטוס קוו בענייני הכשרות. ככל שעקב אילוצים שונים יהיה חשש לפגיעה בסטטוס קוו, הממשלה תפעל לתיקון חוק איסור הונאה בכשרות.

51. הממשלה תקים צוות בין-משרדי אשר יכלול, בין היתר, גם את נציגי הרבנים הראשיים ונציגי הרבנים בכדי לבחון ולתקן את מעמדם, תנאי שכרם וכד' וכן את בחירתם של רבני ההתיישבות, רבני שכונות ורבני ערים ויגיש את מסקנותיו בהקדם.

חינוך ורווחה

52. יישמרו עצמאותו, מעמדו הייחודי ותקצובו היחסי של החינוך החרדי על כל סוגיו במערכת החינוך הכללית, וזאת אף ככל ויחול שינוי ארגוני, מבני או תוכני במערכת החינוך הכללית. אם תהיה פגיעה במעמד כאמור תפעל הממשלה לתיקון הפגיעה, בין אם בחקיקה ובין אם בדרך אחרת, הכל לפי העניין והצורך.

53. הממשלה תפעל להסדיר את מעמדו של החינוך החרדי על כל סוגיו וגילאיו בחוק ייעודי. באם ועד חקיקת החוק האמור תהיה פגיעה במצב הקיים במערכת החינוך החרדי או בחלקה, הממשלה תפעל לתיקון הפגיעה.

4

5

54. התקציבים לעניין שעות תמריץ, טיפוח ותל"יי יתוקצבו כפי שתוקצבו בבסיס התקציב בשנת 2012.
55. בתוך 60 יום מיום הקמת הממשלה, יקים שר החינוך ועדה להסרת החסמים והבירוקרטיה לרישוי וחידוש רישוי בתי ספר וגני ילדים, זיקה בין הרישוי לתקצוב ויישום כללי הדיווח הקיימים.
הועדה תדון בין היתר, בתנאים לחידוש רישיון למוסדות ותיקים עם המצאת אישור תברואן וקצין בטיחות ובפישוט בירוקרטיה במוסדות החינוך.
כמו כן, תדון הועדה בכל נושא הבירוקרטיה הכרוכת בתקצוב מוסדות החינוך החרדיים ותבחן את דרישת שנתיים פעילות לשם קבלת תמיכה במוסדות החינוך.
הועדה תבחן את אופן הטיפול של משרד החינוך במוסדות החינוך החרדי, לרבות את מבנה החינוך החרדי במשרד החינוך.
בועדה יהיו חברים נציגות מקצועית ממשרדי החינוך, האוצר, הבריאות, הפנים ובטחון הפנים ונציגות מקצועית מטעם מוסדות החינוך החרדיים.
הועדה תגיש את מסקנותיה לא יאוחר מיום 30.11.2015.
56. תוך 3 חודשים מיום הקמת הממשלה, יבחן נוהל מחייב ולפיו לא תבוצע חסימה לתמיכה ואו לתקצוב מוסד חינוך מבלי שיתקיים שימוע אשר במהלכו תינתן האפשרות לבדוק האם ניתן לגבות את ההחזרים מהמוסד החייב, תוך כדי המשך מתן התמיכה בהפחתה הדרגתית עד לקבלת מלוא ההחזר מטעם המוסד. ואולם, אם הגורמים המקצועיים באו לכלל מסקנה שונה, לא תבוצע חסימת תקציבית אלא באישור המנכ"ל. ככל שהוחלט על חסימה באישור המנכ"ל, לא יהיה גובהה יותר מגובה החוב. לצורך כתיבת נוהל זה, יוקם עם כינון הממשלה, צוות מטעם משרדי החינוך, האוצר והרווחה ונציגות מקצועית מטעם המגזר השלישי.
57. בהמשך להחלטת הממשלה מסי' 4270 מיום 23.11.2008, הממשלה תבחן את התקדמות תוכנית ההבראה של רשת הגנים של אגודת ישראל במטרה לפתור את הקשיים שנוצרו.
58. סכום התמיכה במוסדות התורניים לא יפחת בבסיס התקציב מהסכום הכולל שמופיע בהסכם הקואליציוני משנת 2009 בין סיעת הליכוד לסיעות יהדות התורה, ש"ס והבית היהודי, וכן ערך הנקודה במוסדות התורניים החרדיים לא יפחת מערך הנקודה כפי שהיה במוסדות אלה ב-2012 והוא יחול רטרואקטיבית החל מתחילת שנת 2015 ובהתאם לקריטריונים שנהגו בשנת 2012 כולל תלמידי תו"ל.
59. מיד עם הקמת הממשלה, יימצא פתרון משפטי שיאפשר את העברת התקציב התודשי למוסדות התורניים עד אישור התקציב לשנת 2015.
60. הממשלה תפעל ללא דיחוי, ולא יאוחר ממועד העברת התקציב הקרוב, להגשת ולהעברת חוק הבטחת הכנסה לתלמידי ישיבות.
61. תקצוב ההסעות בחינוך העצמאי ינתן בהתאם ועפ"י החישוב שהיה נהוג עד שנת 2012.
62. ראש הממשלה ימנה צוות מקצועי בהשתתפות נציגי נציבות שירות המדינה, משרד האוצר, משרד המשפטים וגורמים נוספים שיבחן סוגי תפקידים ומשרות בשירות הציבורי, בהן נכון

- ורלוונטי שהסמכה לרבנות המוכרת על ידי הרבנות הראשית לישראל תיחשב כתואר לרלוונטי לענין הכשירות הנדרשת.
63. ראש הממשלה ימנה ועדה מקצועית שתיבחן סוגית הסדרה בהכרה בלימודים גבוהים תורניים. בוועדה ישתתפו נציגי משרדי האוצר, המשפטים, החינוך, המועצה להשכלה גבוהה, נציבות שירות המדינה, גורמים תורניים וגורמים רלוונטיים נוספים. הועדה תגיש מסקנותיה לראש הממשלה תוך 9 חודשים מעת הקמתה.
64. הממשלה תקצה בכל שנה סכום של 120 מיליוני ₪ בשנה ליעדים ולמיזמים בתחומי החינוך והווחה, שיוקצו על פי דין. העברות תקציביות ושינויים בסעיפי תקציב יעשו בכפוף להוראות כל דין, לרבות הוראות חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, ובתנאים להנחיית היועץ המשפטי לממשלה החל מ-12.04.2015.
65. במוסדות החינוך המוכרים שאינם רשמיים, יעודכן פרופיל הגנת מותק של 12 שנים לותק של 15 שנים, בכפוף לכללי הדיווח הקיימים. נוסף על כך, ככל שלרשת מעיין החינוך התורני או לרשת החינוך העצמאי יהיו גנים בבעלות הרשת, ובתנאים שבכך שהרשות הן בעלות מעמד מיוחד, בהתאם לסעיף 3א' לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, תעודכן שיטת התקצוב של גני הילדים ברשתות אלו, כך שפרופיל גנת יתקצב בהתאם לותק והתואר של הגנת כפי שאלו מופיעים במערכת הדיווח של משרד החינוך, וזאת בכפוף ליישום כללי הדיווח הקיימים. בנוסף, עד לבחינה מחודשת, ימשך כבעבר התקצוב וההכרה של משרד החינוך בגני הילדים המופעלים, הן באמצעות הרשתות על-ידי הרשויות המקומיות והן על-ידי ארגוני הגג.
- כמו כן, בעתיד, משרדי החינוך והאוצר יבחנו אפשרות לעדכן את פרופיל הגנת לותק של 16 שנה, או לחילופין, הרחבת השיטה של התאמת מלאה לותק ותואר של הגנת בחינוך החרדי מעבר למה שנהוג ברשתות.
66. הממשלה תגיש הצעת חוק לביטול סעיף 4 (מלבד סעיף 4 א' (2) עד המילה "כאמור") לחוק לשינוי סדרי עדיפויות לאומיים (תיקוני חקיקה להשגת יעדי תקציב לשנים 2013 ו-2014). הממשלה תפעל לאישורו הסופי של החוק עד למועד האישור הסופי של התקציב הקרוב.
67. שר החינוך יקים צוות שיבחן את דרכי החישוב של 55% ואו 75% לצורך הגדרת התקצוב במוסדות הפטור והמוכר שאינו רשמי. בנוסף, הצוות יבחן את יישום כללי הדיווח הקיימים.
68. הצדדים מעוניינים לקדם את שילובו של המגזר החרדי בשוק התעסוקה. לשם כך, יפתחו בסמינרים החרדים תוכניות ללימודי מקצוע (שאינם הוראה) משולבים עם תכנית לימודי יהדות ובהסכמת מנהלי תסמינרים. היקף שעות לימודי היהדות יהיה דומה למסגרת השעות שניתנת ללימודי יהדות לבנות שלומדות במסגרת לימודי הוראה.
- היקף התוכנית ונוסח התקצוב יקבעו על-ידי ועדה משותפת של משרד החינוך, משרד הכלכלה, משרד האוצר ונציגות של מנהלי הסמינרים.
69. בהמשך להחלטת שר החינוך משנת 2012, שר החינוך יקים צוות שיבחן את הרחבת התכרה במבחני סאלד. הצוות יסיים את עבודתו ויגיש את מסקנותיו עד סוף שנת 2015.
70. ככל שמשרד החינוך יפעיל את תוכנית בתי הספר של התופש הגדול לכיתות א' ו-ב' לתכני העשרה לימודיים בחינוך הרשמי, תופעל תוכנית זו בכיתות א' ו-ב' גם במוסדות חינוך מוכרים שאינם רשמיים לרבות רשתות החינוך החרדיות, בהתאם לעקרונות הבאים: א.

מועדי התוכנית יהיו מתום שנת הלימודים ויסתיימו בהתאם למועד בחינוך הרשמי. ב. מפעיל התוכנית יהיה השלטון המקומי או החברה למתנ"סים, אך במוסדות החרדיים יותאמו הכללים והעובדים באופן התואם את החינוך החרדי. ג. קביעת המסגרת של תוכנית הלימודים בבתי ספר של החופש הגדול עבור ילדי החינוך החרדי תעשה על-ידי משרד החינוך, ואולם, התכנים יהיו מותאמים לחינוך החרדי.

71. צוות שימנה שר החינוך יבחן במהלך מושב הקיץ הגדרה מיהו "חרדי" כפי שעולה מהסוגיה שנדונה בבג"ץ 5851/13, על מנת לאפשר למי שמנהלות אורח חיים חרדי להתקבל לתוכנית ממשלתיות לחרדים.

72. ככל שבשנתיים האחרונות נפגע מעמדם של ילדי החינוך המיוחד והשילוב במגזר החרדי, יפעל שר החינוך לתיקון הפגיעה ביחס לנהוג בשנת 2012. כמו כן, יבחן שר החינוך אפשרות לתיקון חוק חינוך מיוחד, תשמי"ח-1988 לפיו החוק יחול על כל ילדי ישראל בכל מוסדות החינוך.

73. שר החינוך יקים צוות מקצועי שיבחן דרכי פתרון לכיתות לימוד בערים צפופות בהן לא מתאפשרת בניית כיתות חדשות בהעדר מגרשים פנויים.

74. הממשלה תתקן את מועד חובת ההגשה במוסדות חינוך, הקבוע בחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלויות, כך שחובת ההגשה במוסדות חינוך ששוכנים בבניינים שניבנו שלא במימון מדינה תחול בכפוף לקיום מקורות מימון מתאימים.

75. הממשלה תקבל החלטה בתוך חודש מיום הקמת הממשלה, על ביטול החלטת הממשלה מס' 149/33, בדבר מבחני תמיכה במעונות יום ותחליט על תיקון מבחני התמיכה לתמיכה במעונות יום לפי המבחנים שהיו תקפים בשנת 2012.

76. שר הכלכלה יקים צוות לפישוט הבירוקרטיה במעונות היום ובצהרונים, על מנת לסייע לאימהות עובדות.

77. תקציב תרבות חרדית במשרד החינוך ותקציב מוסדות ציבור במשרד הרווחה וכן בסעיף מס' 23116416, ישוב לגודלו של בסיס תקציב 2012.

קצבאות ילדים

78. הממשלה תגיש ותעביר עד לתום אישור התקציב, הצעת חוק לביטול סעיף 56(1)(2)(3) לחוק לשינוי סדרי עדיפויות לאומיים (תיקוני חקיקה להשגת יעדי תקציב לשנים 2013 ו-2014). התיקון לחוק יכנס לתוקף רטרואקטיבית מיום כינון הממשלה. בנוסף, משרד הבריאות יקבע נהלים לגבי חיוב קבלת חיסונים הנדרשים לילדים. חוק הביטוח הלאומי יתוקן וייקבע בו כי לא ינתנו קצבאות ילדים במקרים בהם הורה מסרב כי ילדיו יקבלו את החיסונים.

המשך הרפורמה בטיפול שניניים לילדים

79. מיום 01.01.2016 תורחב הזכאות לטיפול שניניים משמרים לסל הבריאות הציבורי מגיל 12 עד גיל 14. כמו כן, תקודם הרחבת מדורגת נוספת של טיפולי שניניים משמרים לילדים עד לגיל 18 לסל הבריאות הציבורי עד לשנת 2020 בפריסה ליניארית. הקצאת

שר החינוך

2015

המקורות לטובת הטיפול החל מגיל 15, תסוכם בין משרדי הבריאות והאוצר במסגרת הדיונים השנתיים על סדרי עדיפויות תקציביים.

רפורמה בביטוח סיעודי ממלכתי

80. לצורך ייעול ושיפור הטיפול באוכלוסיית הקשישים הסיעודיים בישראל, תקדם הממשלה רפורמות בתחום הסיעוד. לשם כך מנכ"ל משרד הבריאות והממונה על התקציבים במשרד האוצר יגבשו במשותף מתווה עד 01.01.2016. הרפורמה תיתן מענה לשנינויים המבניים באספקת השירותים בתחום תוך שימת דגש על: פישוט הבירוקרטיה לאזרח, מערך הטיפול והשיקום בקהילה, דרכי המימון הממשלתי והפרטי, מבחני ההכנסות הקיימים כיום ובחינת תחום האשפוז הסיעודי על מרכיביו השונים. יישום הרפורמה יחל ב-01.01.2017.

דיוור ושיכון

81. הממשלה תראה בהזלת מחירי הדיוור והגדלת היצע הדירות, יעד לאומי שתחילת ביצועו יהיה עם הקמת הממשלה.
82. החלטות הממשלה העוסקות ביעדים תקופתיים לתכנון ולשיווק מקרקעין יתנו מענה גם בהתחשב בצרכיו ובגודלו של הציבור החרדי וכן בקידום וביצוע הסכמי גג עם הרשויות המקומיות לטובת הסרת חסמי השיווק והפיתוח. יוטל על מנהל התכנון ורשות מקרקעי ישראל לבחון הקמת ישובים חדשים שיתוכננו באופן התואם את צרכי המגזר החרדי ובחשיבה על היתכנות תעסוקה ונגישות תחברתית לאיזורי מטרופולין.
83. הממשלה וסיעות הקואליציה מחויבות להמשך פעילות השיקום הפיזי והחברתי במסגרת פרויקט שיקום שכונות בפריפריה החברתית והגיאוגרפית, לרבות באמצעות תמריצים להתחדשות עירונית בשכונות אלו. הממשלה תקים בהקדם רשות להתחדשות עירונית שתפקידיה וסמכויותיה יהיו כמפורט בהחלטת ממשלה מס' 2038 מיום 01.10.2014, וכן הענקת סיוע לדיירים בהוצאה לפועל של תכניות התחדשות עירונית, בין היתר בדרך של עריכת מכרז עבור הדיירים לבחירת יזם. בין היתר תפקידה של הרשות לפעול כדי להאיץ תהליכי התחדשות עירונית באיזורים בעלי צביון חרדי.
84. הממשלה תפעל לביטול אפליה בקריטריונים לדיוור, ותשוב לקריטריונים שהיו נהוגים בשנת 2012 בנושאים אלו.
85. במסגרת סיוע הממשלה באמצעות מנהלת לפעילות גרעיני משימה לאומיים, יכללו בין היתר סיוע לפעילות גרעיני משימה בעלי צביון חרדי.

תחבורה ציבורית

86. הממשלה תפעל לעודד את השימוש בתחבורה ציבורית באמצעות שיפור השירות, מענה לצרכי הנוסעים, פתרון בעיות והסרת כשלים וחסמים ביורוקרטיים בתחבורה הציבורית.

✓ - כ. מ. א. ר.

11.5

הממשלה תיתן דגש מיוחד בעבודתה להגדלת משאבים, לפתרון בעיות ושיפור השירות ביושבים בהם רמת המינוע לנפש נמוכה, ואחוז התושבים המשתמשים בתחבורה ציבורית גבוה. הממשלה תפעל לקשר בין יושבים שהקשר שלהם נדרש אבל רופף.

הקמת ועדה לטיפול בזכויות הנכים

87. הממשלה תקים ועדה שתבחן את יכולתם של הנכים למצות את זכויותיהם בכבוד, הועדה תפעל בין היתר לצמצם את הדרישות הביורוקרטיות שהנכים נתקלים בהן. ככל שהממשלה תפעל ליישום מסקנות ועדת אלאוף בנושא הנכים, לא יהיה צורך בהקמת ועדה זו.

הנהגת רפורמות בשוק התקשורת

88. הממשלה תנהיג רפורמות מקיפות בשוק התקשורת. סיעת הליכוד, סיעת יהדות התורה ויתר הסיעות המצטרפות לקואליציה מתחייבות לתמוך ברפורמות הללו. כמו כן, סיעות הקואליציה וחבריהן, לא יתמכו בהצעות חוק בתחום התקשורת בלא אישור שר התקשורת. סיעות הקואליציה וחבריהן יתנגדו לכל יוזמה ו/או הצעה בתחום התקשורת, ששר התקשורת יתנגד לה.

ועל כן באנו על החתום:

יהדות התורה

הליכוד

Shlomo Moshe Amar
Rishon Lezion Chief Rabbi Of Israel
President of the Great Rabbinical Court

שלמה משה עמאר
הראשון לציון הרב הראשי לישראל
נשיא בית דין הרבני הגדול

בצהריים. השלישי השבת למנוח ואשרית זמן האדר התשל"ט.

למעלת ותפסת בשבתה טלאון האדר במזמרה אלשיה טעלה
אזתן מושבו בצדק יכושטיו ותרבאו

הנ"ל השו"ת והתפ"ט.

מתקן התפ"ט שמו"ט עם בעני בית הדין בא"י, איך מל"ט
לשרות בצבורת צבורת לתקן, כאשר תפ"ט ידו יד כהה.
הנ"ל עם בעני תפ"ט מבלתי בס"ט ברק אור"ט.
והנ"ל בא שיה מ"ט האדר"ט מל"ט טעלה.
מתפ"ט שם האדר"ט, שוקק בית דין מיוחד שוקק
מתפ"ט בית הדין, ושני בינים שוקק, והכ"ט טעלה
בני מועד תפ"ט. תראשת ע"טעלה, עם רבני ערי
מתפ"ט שם ראויי מתפ"ט ע"טעלה בר"ט.
(מתפ"ט בר"ט שני בינים שוקק ע"טעלה תפ"ט)
תפ"ט והתפ"ט, אדר שוקק ע"טעלה עם תפ"ט ומל"ט
בת"ט, ש"ט מל"ט עם תפ"ט. ע"טעלה ע"טעלה ש"טעלה
וכמת"ט ש"ט מל"ט ע"טעלה שוקק ע"טעלה ש"טעלה
ע"טעלה ע"טעלה. וכ"ט.
איך מת"ט מתפ"ט ע"טעלה יסוקק ידו עם ע"טעלה.

בהרבת התפ"ט
וביקרא דאלו"טעלה
ע"טעלה ש"טעלה

14:37
אכנו - כולנו
3.5.15

(ימנ) כוננו (כנס) 1
פ.ל.ל

הסכם קואליציוני לכינון הממשלה ה-34 למדינת ישראל

שנערך ונחתם בתאריך 29 באפריל 2015, י' באייר תשע"ה

א

בין

סיעת הליכוד בכנסת ה-20
(להלן: "סיעת הליכוד")

ובין

סיעת כולנו בראשות משה כחלון בכנסת ה-20
(להלן: "סיעת כולנו").

- והואיל ונשיא המדינה הטיל על חייכ בנימין נתניהו להרכיב את הממשלה ה-34 וחייכ נתניהו הסכים לקבל על עצמו את הקמת הממשלה, הכל כהוראת סעיף 7 לחוק יסוד: הממשלה;
- והואיל וחבר הכנסת בנימין נתניהו מבקש להרכיב ממשלה שתזכה לאמון הכנסת (להלן: "הממשלה");
- והואיל וסיעת הליכוד מונה שלושים חברי כנסת והיא מעוניינת להרכיב ממשלה;
- והואיל וסיעת כולנו מונה עשרה חברי כנסת והיא מעוניינת להצטרף לקואליציה;
- והואיל וסיעת הליכוד מעוניינת שסיעת כולנו תצטרף לקואליציה;
- והואיל והצדדים להסכם זה מבקשים להקים ולקיים קואליציה יציבה, שתביע אמון ותתמוך בממשלה ובפעילותה, למשך כל תקופת כהונתה של הכנסת ה-20; על בסיס קווי היסוד המוסכמים המצורפים להסכם זה.

לפיכך הוסכם, הותנה וחוצהר על ידי הצדדים, כלהלן:

מבוא

1. המבוא להסכם זה ונספחיו הינם חלק בלתי נפרד מתוכנו.
2. להסכם זה יצורפו, כחלק בלתי נפרד הימנו המסמכים הבאים:
  - נספח א' - קווי היסוד של מדיניות הממשלה;
  - נספח ב' - דרכי עבודתה של הקואליציה בכנסת;

י.נ

- נספח ג' – התכנית להוזלת מחירי הדיור;
  - נספח ד' – עקרונות חוק פרויקטים לאומיים;
3. לצד הסכם זה יבואו בעתיד הסכמים עם סיעות נוספות בכנסת ה-20. הסכמים אלו לא יעמדו בסתירה במפורש או במשתמע עם הוראותיו של הסכם זה.
4. הסכם זה וכמותו כל ההסכמים עם המצטרפים לקואליציה יפורסמו לציבור בדרך הקבועה בחוק.
5. ידוע ומוסכם על הצדדים כי ככל שלאחר מועד החתימה על הסכם זה, תורכב קואליציה רחבה שתכלול למעלה מ-70 חברי כנסת, עשויים להידרש שינויים והתאמות בהסכם זה ונספחיו, לרבות חלוקת התפקידים.

קואליציה

6. סיעות הליכוד וכולנו הסכימו בדבר קיום קואליציה יציבה עד תום כהונתה של הכנסת ה-20, כאשר כל אחד מהצדדים להסכם זה מתחייב שלא להיכנס לממשלה בכנסת ה-20 ללא משנהו.
7. סיעות הליכוד, כולנו ויתר הסיעות המצטרפות לקואליציה, יביעו אמון בממשלה עת תתייצב לפני הכנסת, תודיע על קווי היסוד של מדיניותה (נספח א'), על הרכבה ועל חלוקת התפקידים בין השרים. כמו כן, הסיעות המצטרפות לקואליציה יביעו אמון בממשלה במהלך תקופת כהונת הכנסת ה-20 ויגבשו רוב יציב לפעילותה.
8. פעילות הקואליציה בכנסת, דרכי עבודתה וחלוקת התפקידים בה מוסדרים במסמך דרכי עבודת הקואליציה (נספח ב'). הסיעות השותפות לקואליציה ינהגו על פי המפורט במסמך האמור ויפעלו לאכיפת משמעת קואליציונית על הסיעות ומשמעת סיעתית.
9. סיעות הליכוד, כולנו ושאר הסיעות השותפות לקואליציה, מתחייבות לתמוך ולהצביע בעד בחירתם של המועמדים השונים לתפקידים בממשלה ובכנסת ולגופים נוספים שהכנסת והממשלה מיוצגים בהם, הן מטעם סיעת הליכוד והן מטעם הסיעות האחרות השותפות לקואליציה, לכלל התפקידים והכהונות השונות, לרבות אלו שאינם מיועדים דווקא לסיעת כולנו על פי הסכם זה. מבלי לגרוע מהאמור לעיל, מתחייבת סיעת כולנו לתמוך לתפקיד יו"ר הכנסת במועמד ראש הממשלה אשר יאושר ע"י סיעת הליכוד.

ממשל, הממשלה והכנסת

10. סיעת הליכוד וסיעת כולנו וכמותן הסיעות המצטרפות לקואליציה מתחייבות לפעול במשותף בממשלה ובכנסת לקידום יעדי הממשלה ולהשגתם.
11. סיעת הליכוד, סיעת כולנו וכמותן יתר הסיעות המצטרפות לקואליציה, מתחייבות לתמוך בממשלה ובכנסת בשינוי סעיף 5(ג) כך שיאמר שיכול ויתמנה שר ללא תיק, ושינוי סעיף-25(ד) לחוק יסוד: הממשלה כך שיחול החל מהבחירות לכנסת ה-21. כמו כן, הסיעות מתחייבות

ג.א.א

מ.מ.מ

לתמוך בממשלה ובכנסת בתיקון סעיף 25(א) לחוק יסוד: הממשלה כדי לאפשר מינוי של יותר מסגן שר אחד במשרד ממשלתי מסוים. בנוסף, מתחייבות הסיעות לתמוך גם בשינוי סעיף 5(ו) לחוק יסוד: הממשלה כך שיחול החל מהבחירות לכנסת ה-21. כן יתוקן החוק באופן שיאפשר מינוי שר נוסף במשרד. סיעת כולנו מתחייבת לגייס את כלל חבריה לכל הצבעה במליאה ובוועדות הכנסת הדרושה לצורך העברת כל התיקונים הללו מאחר שלשם תיקון חוק יסוד: הממשלה דרוש רוב של 61 חברי כנסת בכל הצבעה. הסיעות יפעלו לתיקון כל הסעיפים לעיל, מיד לאחר הרכבת הממשלה.

12. סיעת הליכוד וסיעת כולנו, מתחייבות לפעול לצמצום ואיחוד של משרדי ממשלה על יסוד דו"ח הצוות להתאמת מבנה הממשלה ליישום תיקון מס' 1 לחוק יסוד: הממשלה.

13. במסגרת הניסיון להגברת המשילות, תיבחן הצעה להגדלת משרות אמון במשרדי הממשלה לשם טיוב עבודתם של משרדי הממשלה. במסגרת הצעה זו יוגדרו כמשרות אמון, גם משרות כגון: משנים למנכ"לים ומקביליהם וסמנכ"לים ומקביליהם. ככל שיגיעו הצדדים להסכמה ביחס להצעה, תוגש הצעת החוק עובר לתום מושב הקיץ של הכנסת. סיעות הליכוד, כולנו ויתר הסיעות המצטרפות לקואליציה יתמכו בהצעת החוק האמורה.

14. בעת כינון הממשלה יביא ראש הממשלה לפני הכנסת את הרכב ממשלתו. עד לקבלת תיקוני החקיקה האמורים בסעיף 11 להסכם זה לעיל, כל סגני השרים ימונו לאחר תיקוני החוק למעט סגן שר הבריאות. בנוסף, עד לקבלת תיקוני החקיקה האמורים בסעיף 11 להסכם זה לעיל, יהיו בממשלה 2 שרים מטעם סיעת כולנו (שימלאו את 3 תפקידי השרים המפורטים להלן) כאשר השר השלישי לא יושבע עם הרכבת הממשלה ומשרדו יהיה תחת אחריותו של יו"ר סיעת "כולנו" עד להשבעת השר השלישי. בעת השבעת הממשלה, לסייעת הליכוד יהיו 10 שרים, ולכל אחת מסייעות הקואליציה האחרות יגרע שר אחד עד לקבלת תיקוני החקיקה האמורים. לאחר קבלת תיקוני החקיקה האמורים בסעיף 11 להסכם זה לעיל, לסייעת הליכוד יתווספו 2 שרים ולסייעת "כולנו" יתווסף שר אחד, וכן יתווספו השרים האמורים לסייעות האחרות. לסייעת כולנו יהיו בממשלה מאותה עת 3 שרים, שתפקידיהם מפורטים להלן:

14.1. שר האוצר (כולל האחריות על רשות מקרקעי ישראל אשר החלטה ביחס להעברתה למשרד האוצר תתקבל בישיבת הממשלה הראשונה, ומוסדות התכנון כמשמעותם בהסכם זה).

14.2. שר הבינוי והשיכון.

14.3. שר להגנת הסביבה.

14.4. סגן שר במשרד שיתואם בין ראש הממשלה ליו"ר סיעת כולנו.

15. ח"כ מטעם סיעת כולנו יכהן כיו"ר ועדת העבודה והרווחה של הכנסת.

16. ח"כ מטעם כולנו יכהן כיו"ר הוועדה לזכויות הילד או כיו"ר הוועדה לפניות הציבור.

17. ח"כ מטעם סיעת כולנו יכהן כסגן יו"ר הכנסת במהלך 41 חודשים מהקדנציה החל מיום הקמת הממשלה, לאחר מכן יתפוס ח"כ מסייעת הליכוד את מקומו.

י. נ

5